EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 26.9.2006
COM(2006) 549 galīgā redakcija

-

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Pārraudzības ziņojums
par Bulgārijas un Rumānijas gatavību
pievienoties Eiropas Savienībai

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Pārraudzības ziņojuma secinājumu kopsavilkums	3
2.1.	Bulgārija	4
2.2.	Rumānija	5
3.	Piesardzības un citi pasākumi	6
3.1.	Instrumenti, ko piemēro visām dalībvalstīm	7
3.2.	Instrumenti, kas pamatoti ar Pievienošanās līgumu	8
3.3.	Papildu pasākumi, kas paredzēti Bulgārijas un Rumānijas uzņemšanai	9
3.3.1.	Tiesu sistēma un korupcijas apkarošana	9
3.3.2.	Lauksaimniecības fondi	11
3.3.3.	Pārtikas nekaitīgums	11
3.3.4.	Lidojumu drošība	12
4.	Secinājums	12
Valsts pielikums – Bulgārija		14
Valsts pielikums – Rumānija		32

1. Ievads

Eiropadome 2002. gadā paziņoja, ka tās mērķis ir uzņemt Bulgāriju un Rumāniju Eiropas Savienībā 2007. gadā ar noteikumu, ka tās būs guvušas pietiekamus panākumus dalības kritēriju izpildē. Pievienošanās sarunas tika pabeigtas 2004. gada decembrī. Pievienošanās līgumu[1] parakstīja 2005. gada aprīlī. Līdz šim līgumu ir ratificējušas Bulgārija, Rumānija un 21 dalībvalsts. Ratifikācija notiek pārējās četrās dalībvalstīs. Līgums nosaka, ka Bulgārija un Rumānija pievienosies 2007. gada 1. janvārī, ja vien, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu, Padome nepieņems lēmumu atlikt vienas vai otras valsts pievienošanos līdz 2008. gada 1. janvārim.

Komisija savā 2006. gada maija ziņojumā[2] apstiprināja, ka abas šīs valstis būs gatavas kļūt par dalībvalstīm no 2007. gada 1. janvāra, ja tās pievērsīsies vairākiem neatrisinātiem jautājumiem. Komisija norādīja, ka līdz oktobra sākumam tā vēlreiz ziņos par abu valstu gatavību.

Šajā ziņojumā dots novērtējums par abu valstu panākumiem, kas gūti kopš 2006. gada maija. Tas apstiprina, ka Bulgārija un Rumānija ir guvušas turpmākus panākumus, lai pabeigtu gatavošanos dalībai, parādot apņēmību no 2007. gada 1. janvāra piemērot ES principus un tiesību aktus. Tās ir panākušas augstu saskaņošanas pakāpi. Tomēr Komisija arī konstatē, ka ir vairākas jomas, kas izraisa pastāvīgas bažas, kā arī jomas, kurās Komisija uzsāks atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu ES atbilstošu darbību, ja šīs valstis nekavējoties neveiks korektīvas darbības. Abām valstīm ir ļoti vēlams pareizi izmantot līdz pievienošanās datumam atlikušos mēnešus, lai pievērstos neatrisinātajiem jautājumiem.

2. Pārraudzības ziņojuma secinājumu kopsavilkums

Šajā iedaļā sniegts apkopojums par panākumiem, ko katra valsts ir guvusi kopš 2006. gada maija. Ziņojumā galvenokārt ir pievērsta uzmanība jomām, kas uzsvērtas 2006. gada maija ziņojuma secinājumos kā jomas, kurās ir vajadzīga tūlītēja rīcība vai turpmākas pūles. Attiecībā uz Bulgāriju tās ir tieslietu sistēma, cīņa pret korupciju, policijas sadarbība un cīņa pret organizēto noziedzību, naudas atmazgāšana, integrēta administratīvās kontroles sistēma lauksaimniecībā (IAKS), transmisīvās sūkļveida encefalopātijas (*TSE*) un finanšu kontrole. Attiecībā uz Rumāniju tās ir tieslietu sistēma, cīņa pret korupciju un IAKS, maksājumu aģentūras, *TSE* un nodokļu sistēmu savietojamība.

Turklāt ziņojumā īsi uzsvērti panākumi, kas gūti attiecībā uz politiskajiem, ekonomiskajiem un *acquis* kritērijiem.

2.1. Bulgārija

Nelieli panākumi ir gūti **tiesu sistēmas** reformā. Tika ieviesti noteikumi, ar ko izveido

[1] Pievienošanās līgums sastāv no līguma starp visām pašreizējām dalībvalstīm un Bulgāriju un Rumāniju, Protokola par nosacījumiem un noteikumiem abu valstu uzņemšanai Eiropas Savienībā un Akta par pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem līgumos, saskaņā ar kuriem ir dibināta Savienība.

[2] Komisijas 2006. gada 16. maija Paziņojums COM(2006) 214.

objektīvas procedūras miertiesnešu iecelšanai un novērtēšanai. Ieviešot paātrinātu proced ūru, ir uzlabots pirmstiesas process. Ir vajadzīga Augstākās tiesas padomes turpmāka reforma, īpaši attiecībā uz tās atbildību un spēju efektīvi pārvaldīt tiesu iestādes, lai nodro šinātu tiesas procesu pārredzamību un efektivitāti. Joprojām ir grūtības krimināltiesību procedūru ieviešanā. Pagaidām vēl nav pieņemts civilprocesa kodekss un tiesiskā sistēma. Ir jāpieņem Konstitūcijas grozījumi.

Pieņemot grozījumus likumos par politiskajām partijām un par atklātību attiecībā uz īpa šumiem, kas pieder augsta līmeņa ierēdņiem, ir uzlabots juridiskais pamats **cīņai pret korupciju**. Visi ministri ir publicējuši internetā savas īpašuma deklarācijas. Tomēr ir maz konkrētu piemēru saistībā ar izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu vai apsūdzību par augsta l īmeņa korupciju. Korupcija joprojām ir problēma. Īpaši neaizsargāta joma joprojām ir valsts pārvalde, tostarp nodokļu iekasēšanas aģentūras pie robežām un vietējās pašvald ības.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jomā Bulgārijas tiesību akti šobrīd kopumā atbilst *acquis*. Tomēr tiesību aktu īstenošana līdz šim notiek ierobežotā apjomā, un vēl nevar ziņot par panākumiem kriminālvajāšanā par naudas atmazgāšanu.

Joprojām ir neliels to lietu skaits, kur sekmīgi noritējusi kriminālvajāšana saistībā ar **organizēto noziedzību**. Vēl nav izveidota ticama noziedzības statistika. Pastiprinājusies tiesībaizsardzība, un ir reģistrēti sekmīgi pasākumi pret noziedzības tīkliem, dažos gad ījumos sadarbībā ar ES dalībvalstīm. Tomēr joprojām ir nepietiekama sadarbība starp struktūrām, kas iesaistītas cīņā pret organizēto noziedzību. Noziedznieku līdzekļi netiek sistemātiski konfiscēti.

Labi panākumi pēdējā laikā ir gūti integrētas administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) izveidošanā. Tomēr paredzams saspringts grafiks Zemes gabalu identifikācijas sist ēmas/Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ZGIS/ĢIS) izveidošanā, un tāpēc pastāv risks, ka netiks nodrošināta veicamā darba vajadzīgā kvalitāte. Turklāt kavējas saiknes izveide starp lauksaimnieku reģistru un ZGIS/ĢIS. Saglabājas reāls risks, ka līdz pievienošanās br īdim Bulgārijā atbilstoši nedarbosies IAKS. Ilgstošas un dažās jomās arī pastiprinātas p ūles būs nepieciešamas, lai nodrošinātu IAKS darbību.

Bulgārija ir guvusi ievērojamus panākumus attiecībā uz mirušu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu savākšanu un pārstrādi saistībā ar transmisīvo sūkļveida encefalopātiju (***TSE***). Ir pieņemti vajadzīgie pasākumi. Tomēr Bulgārijai ir jānodrošina to efektīva īstenošana.

Finanšu kontroles jomā ir gūti panākumi attiecībā uz Paplašinātās decentralizētās īsteno šanas sistēmas (*EDIS*) akreditācijas procesu saistībā ar dažām attiecīgajām struktūrām, lai gan ir jāpieliek pastiprinātas pūles, lai izveidotu resursus struktūrfondu īstenošanai. Tomē akreditācija vēl nav notikusi.

Iepriekš minētās jomas ir nepārprotami minētas maija ziņojuma secinājumos kā jomas, kur ās ir vajadzīgs turpmāks progress. Uzraudzības ziņojuma secinājumi attiecībā uz pārējiem jautājumiem, kuri 2006. gada maijā vēl nebija atrisināti, ir šādi.

Attiecībā uz *acquis* jomām ievērojami panākumi ir gūti vairākās nodaļās, kas veltītas

lauksaimniecībai, zivsaimniecībai, patērētāju un veselības aizsardzībai, un sociālai politikai un nodarbinātībai. Tādējādi tagad Bulgārijas sagatavošanās lielākajā daļā no *acquis* jomām notiek, kā paredzēts.

Tomēr ir nepieciešams gūt turpmākus panākumus vairākās citās jomās, tādās kā, piem ēram, sociālā iekļaušana, sociālais dialogs, diskriminācijas novēršana un sabiedrības vesel ība, autotransporta apdrošināšana, kodolenerģija un kodoldrošība, vide, nākotnē paredzamo struktūrfondu finanšu vadība un kontrole, kā arī dzīvnieku slimības.

Bulgārija ir guvusi turpmākus panākumus makroekonomikas stabilizēšanas un ekonomikas reformu jomā. Uzsākto reformu turpināšana ļaus tai īsā laikā parvarēt konkurences spiedienu un tirgus konjunktūru Eiropas Savienības ietvaros.

Kopumā zināmi panākumi ir gūti šādās jomās: cilvēku tirdzniecība, bērnu aizsardzība un minoritāšu aizsardzība un integrācija. Nelieli panākumi ir gūti ieslodzījuma apstākļu uzlabo šanas jomā, invalīdu aprūpē un garīgās veselības aprūpē un apraides jomā. Ir nepieciešama turpmāka rīcība. Turklāt Bulgārijai ir jānodrošina valsts administratīvās reformas ilgtspēj ība.

2.2. Rumānija

Turpmāki panākumi ir gūti **tiesu sistēmas** reformas jomā. Tiesnešu augstākā padome (TAP) ir sākusi pievērsties tādiem būtiskiem uzdevumiem kā tiesību aktu vienota interpret ācija un piemērošana, darbinieku skaits un darba slodze. Uzstādot modernas IT iekārtas visās tiesās un prokuratūrās, ir uzlabojušies darba apstākļi. Tomēr pagaidām vēl nav nodro šināta tiesību aktu pilnīgi vienota izpratne un piemērošana visās tiesās. Daži vēlēti TAP locekļi joprojām atrodas iespējamā interešu konfliktā kontroles jautājumos un individuālos ētikas jautājumos, un tas ietekmē TAP reputāciju. Pagaidām nav veikti pasākumi, lai Valsts ministrijā novērstu vadības trūkumus, kas konstatēti šīs iestādes jaunākajā gada zi ņojumā.

Turpinājās panākumi **korupcijas apkarošanā**. Tika ieviesta juridisku personu krimin ālatbildība un pieņemti jauni tiesību akti, kas paredz stingrākus noteikumus attiecībā uz politisko partiju finansēšanu. Turpināja pieaugt bezpartejisku izmeklēšanu skaits, ko veic Valsts korupcijas novēršanas direkcija (*DNA*) apsūdzībās par augsta līmeņa korupciju, un uzlabojās šo izmeklēšanu kvalitāte. Tomēr ir vajadzīga nepārprotama politiska griba, lai apliecinātu pēdējā laikā korupcijas apkarošanā gūto panākumu noturību un neatgriezeniskumu. Parlamentā bija daži mēģinājumi ievērojami mazināt minēto centienu efektivitāti. Korupcija joprojām ir iemesls bažām, īpaši pašvaldību jomā.

Panākumi pēdējā laikā ir gūti **maksājumu aģentūru** un integrētas administrācijas un kontroles sistēmas (**IAKS**) izveidošanā.

Tomēr attiecībā uz maksājumu aģentūrām joprojām nav atrisināti vairāki jautājumi, kas saistīti ar pienācīgas IT sistēmas savlaicīgu ieviešanu, personāla, aprīkojuma un biroja telpu atbilstību, kā arī nepilnībām lielākajā daļā vadības un kontroles procedūru.

Tāpat arī joprojām ir jāpievēršas vairākiem jautājumiem attiecībā uz IAKS, kas saistīti ar IAKS pienācīgas IT sistēmas savlaicīgu ieviešanu, Zemes gabalu identifikācijas sistēmas/

Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ZGIS/ĢIS) pabeigšanas saspringto grafiku un tās kvalitāti. Turklāt ir jāpieņem un jāapmāca papildu darbinieki pārbaužu veikšanai uz vietas, jāiepērk iekārtas un jāizveido procedūru rokasgrāmatas.

Joprojām pastāv reāls risks, ka līdz pievienošanās brīdim Rumānijā atbilstoši nedarbosies maksājumu aģentūras un IAKS. Visā laikposmā pirms šīs sistēmas ieviešanas būs nepiecie šamas pastiprinātas pūles, lai nodrošinātu IAKS darbotiesspēju.

Rumānija ir guvusi labus panākumus attiecībā uz mirušu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu savākšanu un pārstrādi (***TSE***). Tomēr turpinās sīki izstrādāta programma, lai izveidotu prasībām atbilstošu sistēmu. Ievērojami panākumi ir gūti attiecībā uz **nodok ļu iekasēšanas** IT sistēmu savietojamību. Rumānija ir sekmīgi veikusi vajadzīgās darbības pārbaudes lielākajām IT sistēmām, un ir gatava izpildīt savus pienākumus šajā jomā, kā paredzēts.

Iepriekš minētās jomas ir nepārprotami minētas maija ziņojuma secinājumos kā jomas, kur ās ir vajadzīgs turpmāks progress. Pārraudzības ziņojuma secinājumi attiecībā uz pārējiem jautājumiem, kuri 2006. gada maijā vēl nebija atrisināti, ir šādi.

Attiecībā uz *acquis* ietvertajām jomām ievērojami panākumi ir gūti vairākās, piemēram, re ģionālās politikas jomā, lai gan ir jāpieliek pastiprinātas pūles resursu palielināšanā, lai ieviestu struktūrfondus, vides un tieslietu un iekšlietu, kā arī intelektuālā īpašuma tiesību jomā. Tādējādi tagad Rumānijas sagatavošanās lielākajā daļā no *acquis* jomām notiek, kā paredzēts.

Tomēr ir nepieciešams gūt turpmākus panākumus vairākās jomās, tādās kā, piemēram, sociālā politika un nodarbinātība, tostarp sabiedrības veselība, ģenētiski modificēti organismi, autotransporta apdrošināšana, kapitāla pietiekamības prasības kredītiestādēm un ieguldījumu firmām, naudas atmazgāšana un krāpšanas un korupcijas apkarošana, n ākotnē paredzamo struktūrfondu finanšu vadība un kontrole, kā arī dzīvnieku slimības.

Rumānija ir guvusi turpmākus panākumus makroekonomikas stabilizēšanas un ekonomikas reformu jomā. Uzsākto reformu turpināšana ļaus tai īsā laikā pārvarēt konkurences spiedienu un tirgus konjunktūru Eiropas Savienības ietvaros.

Kopumā zināmi panākumi ir gūti šādās jomās: cilvēku tirdzniecība, ieslodzījuma apstākļi, īpašuma atgūšana un bērnu aizsardzība. Nelieli panākumi gūti invalīdu aprūpē, garīgās veselības aprūpē un minoritāšu aizsardzībā un integrācijā. Ir nepieciešama turpmāka rīcība. Turklāt Rumānijai ir jānodrošina valsts administratīvās reformas ilgtspējība un pilnībā j āpielāgojas ES ārpolitikas nostādnēm, piemēram, par Starptautisko krimināltiesu.

3. Piesardzības un citi pasākumi

Uzņemot Eiropas Savienībā, tāpat kā attiecībā uz jebkurām citām valstīm Komisija uzraudzīs *acquis* īstenošanu. Tāpat kā citām dalībvalstīm tā vajadzības gadījumā piemēros visus instrumentus, kas ir pieejami **ES tiesību aktos (*acquis*)**. Turklāt ir īpaši instrumenti, kuri attiecas vienīgi uz Bulgāriju un Rumāniju. Tie ir izklāstīti **Pievienošanās līgumā**.

Pārskats par visiem instrumentiem, kas ir pieejami saskaņā ar *acquis*, ir dots 3.1. iedaļā.

Instrumenti, kas pamatoti ar Pievienošanās līgumu, ir aprakstīti 3.2. iedaļā. Papildu pas ākumi, kas paredzēti Bulgārijas un Rumānijas faktiskajai uzņemšanai, ir noradīti 3.3. iedaļ ā.

3.1. Instrumenti, ko piemēro visām dalībvalstīm

Pie šiem instrumentiem pieder vajadzīgās preventīvās vai koriģējošās darbības, kas Komisijai ir jāveic, lai novērstu trūkumus, kuri var traucēt ES politikas virzienu pareizu darbību. Pie šīm darbībām pieder piesardzības pasākumi, finanšu korekcijas saistībā ar ES fondiem, konkurences politikas pasākumi un pārkāpumu procedūras[3]. Tās ir pamatotas ar ***acquis***.

Turklāt attiecībā uz dažiem aspektiem, kas ir saistīti ar cilvēktiesībām, Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centrs (*EUMC*) pēc abu valstu pievienošanās turpinās uzraudzīt cīņu pret rasismu un ar to saistīto diskrimināciju un pār atbalstu minoritāšu kopienu pozit īvai integrācijai. *EUMC* darbības joma, kas attiecas uz visām dalībvalstīm, jau ir paplašin āta, lai ietvertu Bulgāriju un Rumāniju.

Ar *acquis* pamatotos piesardzības pasākumus līdz ar pievienošanos var piemērot jebkurai dalībvalstij un daudzās politikas jomās (transports, pārtikas nekaitīgums, lidojumu drošība utt.). Minētos pasākumus piemēro tik ilgi, kamēr pastāv attiecīgā problēma. Lēmumu pie ņemšanas procedūras ir atkarīgas no atbilstošajiem ES tiesību aktiem, un tāpēc dažādās politikas jomās tās var būt atšķirīgas. Piemēram, *acquis* ir ietverti vairāki pasākumi, lai nodrošinātu pārtikas nekaitīgumu ES. Gan attiecībā uz dzīvnieku, gan uz augu slimībām dažādās direktīvās ir noteikti pasākumi, kuri jāveic pašreizējās vai jaunajās dalībvalstīs min ēto slimību gadījumā. Minētie pasākumi bieži vien ietver aizliegumu eksportēt no dal ībvalsts noteiktus dzīvniekus vai produktus iekšējā tirgū, līdz slimība tiek kontrolēta vai izskausta. Komisija var lemt par pārtikas nekaitīguma pasākumiem pēc tam, kad tā ir saņ ēmusi ES Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas labvēlīgu atzinumu, kas pieņemts ar balsu kvalificētu vairākumu.

Komisija var piemērot piesardzības pasākumus attiecībā uz ES fondiem, tostarp finanšu korekcijas. Jebkādi trūkumi ES fondu pareizā izmantošanā var kavēt līdzekļu izmaksu vai ļaut Komisijai pieprasīt finanšu korekcijas (t.i., nākamo maksājumu samazinājumu), vai atg ūt maksājumus.

Attiecībā uz **lauksaimniecības fondiem** *acquis* ir paredzēti dažādi kontroles veidi. Pirmk ārt, dalībvalstu pienākums ir izveidot akreditētas un efektīvas maksājumu aģentūras, lai nodrošinātu lauksaimniecības izdevumu pareizu vadību un kontroli. Otrkārt, no dalībvalst īm arī tiek prasīts uzturēt darbojošās kontroles sistēmas, īpaši darbojošos integrētu administrācijas un kontroles sistēmu (IAKS) attiecībā uz tiešajiem maksājumiem lauksaimniekiem un lauku attīstības izdevumu daļām, īpaši lai izvairītos no krāpnieciskas darbības un neregulāriem maksājumiem. Treškārt, ja dalībvalstis pareizi neuztur minētās kontroles sistēmas, Komisija, pamatojoties uz *acquis*, *ex-post* lemj par finanšu korekcijām, izmantojot grāmatojumu noskaidrošanas procedūras. Tādā gadījumā Komisija atsakās

[3] Turklāt gadījumā, ja *acquis* kādā dalībvalstī netiek pareizi piemērots, lai nodrošinātu EK noteikumu piemērošanu, privātā un valsts sektora dalībnieki var vērsties valsts tiesās un beigu posmā – Eiropas Kopienu Tiesā, un to valdības uzņemas risku, ka varētu tikt nosodītas.

finansēt daļu lauksaimniecības izdevumu. Visbeidzot, ja Komisija konstatē, ka nav ievēroti Kopienas noteikumi vai ka ES fondi ir izmantoti nepareizi, tā var pārtraukt vai uz laiku samazināt avansa maksājumus, katru gadījumu izskatot atsevišķi.

Attiecībā uz **struktūrfondiem** *acquis* ir paredzēti četri kontroles veidi, kuru rezultātā var izdarīt finanšu korekcijas. Pirmkārt, katrai dalībvalstij ir jāiesniedz darbības programmas, norādot, kā šos fondus izlietos katrā nozarē. Pirms maksājumu veikšanas šīs programmas ir jāapstiprina Komisijai. Avansa maksājumus nevar veikt, pirms Komisija nav formāli pieņēmusi šīs programmas. Otrkārt, dalībvalstīm ir jāpierāda, ka tās ir izveidojušas atbilstošas vadības, sertifikācijas un revīzijas iestādes. Ja Komisija uzskata, ka šīs iestādes strādā neefektīvi, starpposma maksājumi netiks veikti. Treškārt, atbilstošo līdzekļu izmaksu šai programmai vai programmām var pārtraukt, apturēt vai atcelt, ja, pamatojoties uz Komisijas konstatējumiem, Komisijai rodas aizdomas vai tā konstatē pārkāpumu vai krāpšanas gadījumus, tostarp korupciju. Visbeidzot, papildus šiem piesardzības pasākumiem attiecībā uz ES fondiem finanšu korekcijas var izdarīt, ja kārtējās *ex-post* pārbaudēs tiek konstatēti atsevišķi vai sistemātiski pārkāpumi.

3.2. Instrumenti, kas pamatoti ar Pievienošanās līgumu

Pievienošanās līgumā ir paredzēti trīs piesardzības pasākumu veidi: ekonomiskie, iekšējā tirgus un tieslietu un iekšlietu aizsardzības pasākumi[4], kurus var veikt līdz trim gadiem pēc pievienošanās. Pēdējos divus pasākumus var piemērot pirms pievienošanās. Pēc pieņemšanas minētos pasākumus piemēros, līdz Komisija nolems šos pasākumus atcelt, ja būs atrisinātas ar tiem saistītās problēmas.

Turklāt ir arī divi pagaidu pasākumu veidi, kas izklāstīti turpmāk.

Ekonomikas piesardzības pasākumus var piemērot, lai risinātu nopietnas ekonomiskas problēmas pašreizējās vai jaunajās dalībvalstīs pēc pievienošanās.

Iekšējā tirgus piesardzības pasākumus var piemērot gadījumā, ja jaunā dalībvalsts izraisa vai ja pastāv risks, ka tā varētu izraisīt iekšējā tirgus darbības nopietnu pārkāpumu. Komisija var veikt atbilstošus pasākumus, piemēram, liegt šai valstij noteiktos iekšējā tirgus tiesību aktos paredzētās priekšrocības. Šis aizsardzības pasākums aptver iekšējo tirgu plašā nozīmē, t.i., ne tikai četras brīvības, bet arī nozaru politiku (piem., konkurenci, lauksaimniecību, transportu, telekomunikācijas, enerģētiku, patērētāju un veselības aizsardzību, vidi utt.) tiktāl, ciktāl tai ir pārrobežu ietekme.

Piesardzības pasākumi **tieslietu un iekšlietu** jomā ļauj vienpusēji pārtraukt dalībvalstu saistības attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību ar attiecīgo valsti gan civiltiesību, gan krimināltiesību jomā, ja tas skar juridiskos instrumentus, kas atbilst savstarpējas atzīšanas principam. Tos var piemērot gadījumā, ja ir būtiski trūkumi vai to rašanās risks šajās divās jomās.

Turklāt Pievienošanās līgumā ir paredzēti **pārejas noteikumi**. Pie pirmās kategorijas pieder pasākumi, par kuriem panākta vienošanās sarunās par dažādām jomām, lai izvairītos no iespējamiem reģionāliem vai nozares traucējumiem jaunajās vai arī vecajās dal

[4] Attiecīgi 36., 37. un 38. pants Pievienošanās aktā.

īvalstīs. Piemēram, darbaspēka brīvu pārvietošanos no jaunajām dalībvalstīm var ierobe žot līdz septiņiem gadiem pēc pievienošanās. Uz laiku ir ierobežota piekļuve valsts transporta tirgiem (kabotāža).

Pievienošanās līgumā paredzēta otra kategorija pārejas pasākumu, kurus Komisija var veikt trīs gadu laikposmā pēc pievienošanās attiecībā uz veterinārijas, fitosanitārijas un p ārtikas nekaitīguma noteikumiem[5]. Šo pasākumu mērķis ir novērst, piemēram, to, ka neatbilstoši pārtikas uzņēmumi pārdod savus produktus iekšējā tirgū pārejas posmā, kas nav ilgāks par trim gadiem. Šajā laikposmā minētajiem uzņēmumiem ir atļauts vienīgi ra žot preces ar īpašu marķējumu un vienīgi valsts tirgum. Pēc parejas posma tiem ir jāievēro ES noteikumi, vai arī tie ir jāslēdz.

3.3. Papildu pasākumi, kas paredzēti Bulgārijas un Rumānijas uzņemšanai

Pamatojoties uz šajā ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, Komisija vajadzības gadījumā veiks pasākumus stāvokļa uzlabošanai, lai nodrošinātu ES politikas virzienu darbību. Tas attiecas uz gadījumiem pārtikas nekaitīguma un lidojumu drošības jomā, uz ES lauksaimniecības fondiem un tiesu sistēmu, un korupcijas apkarošanu, kā aprakstīts turpm āk. Gadījumā, ja pirms vai pēc pievienošanās tiek konstatēti citi trūkumi, tāpat tiks veikti atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu ES politikas virzienu pareizu darbību.

3.3.1. Tiesu sistēma un korupcijas apkarošana

Ziņojumā norādīts, ka joprojām ir vajadzīgi turpmāki panākumi tiesu sistēmas reformas jomā un organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanā. Komisija izveidos mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par progresu šajās jomās pēc pievienošanās. Tas būs pamatots ar 37. un 38. pantu Pievienošanās aktā.

Gan Bulgārijai, gan Rumānijai ir regulāri jāziņo par panākumiem konkrētu kritēriju izpildē. Pirmais ziņojums ir jāiesniedz līdz 2007. gada 31. martam. Komisija nodrošinās iekšēju un ārēju ekspertu zināšanas, lai īstenotu sadarbību un sniegtu norādes reformu procesā, un lai pārliecinātos par panākumiem. Pēc tam līdz jūnijam Komisija ziņos Eiropas Parlamentam un Padomei par panākumiem, kas gūti šo kritēriju izpildes uzlabošanā. Komisijas zi ņojumos tiks vērtēts, vai šie kritēriji ir sasniegti, vai tie ir jākoriģē, un vajadzības gadījumā var pieprasīt turpmākus ziņojumus par panākumiem. Šo mehānismu turpinās piemērot, l īdz šie kritēriji būs izpildīti.

Ja kāda no valstīm atbilstoši nepievērsīsies šo kritēriju izpildei, Komisija piemēros piesardz ības pasākumus, kas paredzēti Pievienošanās līgumā. Tā rezultātā var anulēt pašreizējo dal ībvalstu saistības atzīt minēto valstu tiesu taisītos spriedumus un izpildīt rīkojumus, ko izdevušas vai nu valsts tiesas, vai prokurori saskaņā ar savstarpējās atzīšanas principu.

Pamatojoties uz šajā ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, ir jāizpilda šādi kritēriji.

Bulgārija

– Jāpieņem konstitūcijas grozījumi, novēršot jebkādu nenoteiktību attiecībā uz tiesu sist ēmas neatkarību un atbildību.

[5] Attiecīgi 42. pants un VI un VII pielikums Pievienošanās aktā.

– Pieņemot un ieviešot jaunu likumu par tiesu varu un jaunu civilprocesa kodeksu, ir j ānodrošina pārredzamāks un efektīvāks tiesas process. Jāziņo par šo jauno tiesību aktu un krimināl procesa kodeksa un administratīvā procesa kodeksa ietekmi, īpaši uz pirmstiesas posmu.

– Jāturpina tiesu iestāžu reforma, lai paaugstinātu profesionalitāti, atbildību un efektivit āti. Jānovērtē šīs reformas ietekme un katru gadu jāpublicē vērtēšanas rezultāti.

– Jāveic profesionālas, bezpartejiskas izmeklēšanas apsūdzībās par augsta līmeņa korupciju un jāziņo par tām. Jāziņo par iekšējām pārbaudēm valsts iestādēs un par augsta līmeņa amatpersonu īpašumu publicēšanu.

– Jāveic turpmāki pasākumi, lai novērstu un apkarotu korupciju, īpaši pie robežām un vietējās pašvaldībās.

– Jāīsteno stratēģija organizētās noziedzības apkarošanai, galveno uzmanību pievēršot smagiem noziegumiem, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai, kā arī noziedznieku akt īvu sistemātiskai konfiskācijai. Jāziņo par jaunām un notiekošām izmeklēšanām, apsūdz ībām un notiesāšanu šajās jomās.

Rumānija

– Jānodrošina pārredzamāks un efektīvāks tiesas process, īpaši, paaugstinot Tiesnešu augstākās padomes spējas un atbildību. Jāziņo par jaunā civilprocesa kodeksa un krimin ālprocesa kodeksa ietekmi un jāuzrauga tā.

– Ka paredzēts, jāizveido integritātes aģentūra, kuras pienākums ir pārbaudīt īpašumus, neatbilstības un iespējamos interešu konfliktus, un pieņemt saistošus lēmumus, uz kuru pamata var piemērot preventīvas sankcijas.

– Pamatojoties uz gūtajiem panākumiem, jāturpina profesionālas, bezpartejiskas izmeklē šanas apsūdzībās par augsta līmeņa korupciju.

– Jāveic turpmāki pasākumi, lai novērstu un apkarotu korupciju, īpaši vietējās pašvaldīb ās.

Pēc apspriešanās ar dalībvalstīm Komisija pieņems lēmumu, ar kuru ievieš šo mehānismu un nosaka tā īstenošanas kārtību. Tas stāsies spēkā 2007. gada 1. janvārī. Ja pirms pievienošanās kāda no valstīm izpildīs vienu vai vairākus no šiem kritērijiem, šo kritēriju sarakstu grozīs.

3.3.2. Lauksaimniecības fondi

Bulgārijā un Rumānijā pastāv reāls risks, ka līdz pievienošanās brīdim atbilstoši nedarbosies IAKS. Sakarā ar sagatavošanās darbu vēlo uzsākšanu abās valstīs ir ļoti saspringts grafiks šādu pienācīgi darbojošos IAKS izveidošanai. Tāpēc pastāv risks, ka netiks panākta veicamā darba vajadzīgā kvalitāte.

Lauksaimniecības fondi, kurus pārrauga IAKS, ir Bulgārijas un Rumānijas lauksaimniec

ības izdevumu lielākā daļa (aptuveni 80%), un tāpēc ir ārkārtīgi svarīgi, lai pareizi darbotos IAKS.

Lai novērstu šos riskus, ir vajadzīgs mehānisms, kas dod iespēju nākotnē pieņemt lēmumu par pasākumiem attiecībā uz IAKS pārraudzītā lauksaimniecības finansējuma pareizu izmantošanu. Minētie pasākumi ir vajadzīgi, lai pirmajos gados pēc pievienošanās izvairītos no nepamatotiem maksājumiem un lai novērstu smaga pārkāpuma draudošo risku lauksaimniecības produktu iekšējā tirgus darbībā. Šis risks ir saistīts ar lauksaimniecības izdevumu, kuriem ir stingrs termiņš, īpašo raksturu. Turklāt fondiem, kurus pārrauga IAKS, drīz pēc pievienošanās ir raksturīgs liels darījumu apjoms. Tie ir jāpārvalda, jākontrolē un jāapmaksā drīz pēc pievienošanās. Turklāt efektīvu kontroli var veikt tikai ierobežotā laikposmā attiecīgajā gadā.

Šis mehānisms, pamatojoties uz Pievienošanās līgumu, ir izklāstīts atsevišķā regulā, ko pieņem vienlaikus ar šo paziņojumu. Praksē mehānisms šīm divām valstīm dod laiku pabeigt vajadzīgo darbu, lai IAKS darbotos pareizi. Ja minētajā termiņā tām izdodas šo darbu paveikt, pasākumi netiks ieviesti. Lai savlaicīgi pabeigtu šo darbu, ir vajadzīgas pastāvīgas pastiprinātas pūles.

3.3.3. Pārtikas nekaitīgums

Bulgārijai un Rumānijai pašlaik aizliegts eksportēt ES dzīvas cūkas, cūkgaļu un dažus cūkgaļas produktus sakarā ar to, ka abās valstīs ir sastopams *klasiskais cūku mēris*. Situācija saistībā ar klasisko cūku mēri nosaka, ka Komisijai līdz pievienošanās datumam ir jāpieņem daži lēmumi.

Bulgārija ir iesniegusi oficiālai apstiprināšanai plānu, kas paredz klasiskā cūku mēra izskaušanu savvaļas cūkām. Šā plāna apstiprināšanas gadījumā Bulgārija integrētos kopienas režīmā, kas jau ir izveidots tām dalībvalstīm, kuras skar klasiskais cūku mēris. Rumānija ir iesniegusi oficiālai apstiprināšanai plānu, kas paredz klasiskā cūku mēra izskaušanu savvaļas un mājas cūkām. Tomēr pašreizējā situācija abās valstīs nosaka, ka pēc pievienošanās joprojām ir vajadzīgs aizliegums tirgot ES dzīvas cūkas, cūkgaļu un dažus cūkgaļas produktus. Attiecīgie pasākumi stājas spēkā līdz ar pievienošanos.

Neviena no valstīm nav pilnībā izpildījusi *acquis* prasības attiecībā uz *TSE*. Ja pirms pievienošanās Bulgārija un Rumānija nebūs spējušas izveidot atbilstošu mirušu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu savākšanas un pārstrādes sistēmu visā valstī un pabeigt pārstrādes uzņēmumu modernizāciju, tiks lemts par dažu dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu izmantošanas ierobežojumiem (piemēram, izbarošanai dzīvniekiem). Šie pasākumi būs pamatoti ar Pievienošanās aktu vai ar *acquis*. Tie stājas spēkā līdz ar pievienošanos.

Līdz pievienošanās datumam tiks papildināts to Bulgārijas un Rumānijas lauksaimniecības pārtikas uzņēmumu saraksts, kuriem trīs gadu laikposmā nav atļauts pārdot savus ražojumus pārējās dalībvalstīs tāpēc, ka tie pagaidām neatbilst ES noteikumu prasībām. Papildinātajos sarakstos vajadzības gadījumā iekļaus citus neatbilstošus uzņēmumus. Šī procedūra ir pamatota ar Pievienošanās aktā paredzētajiem parejas pasākumiem.

Turklāt, pamatojoties uz 42. pantu Pievienošanās aktā, var būt vajadzīgs pieņemt īpašus p

ārejas pasākumus piena nozarē sakarā ar neatbilstību starp atbilstošu uzņēmumu pārstr ādes jaudu un atbilstoša svaigpiena pieejamību. Šie pasākumi novērsīs dažu produktu, kas izgatavoti no šāda neatbilstoša svaigpiena, pārdošanu pārējās dalībvalstīs.

3.3.4. Lidojumu drošība

Ņemot vērā nopietnos trūkumus, kurus lidojumu drošības jomā ir konstatējusi Eiropas Avi ācijas drošības aģentūra (*EASA*) un Apvienotās aviācijas iestādes (*JAA*), *JAA* noraidīja Bulgārijas savstarpēju atzīšanu *JAA* sistēmā attiecīgajās drošības jomās, proti, lidojumder īguma, ekspluatācijas, darbības un lidojuma apkalpes licencēšanas jomā. Lai izpildītu ES noteikumu prasības, Bulgārijai ir jāiesniedz koriģējošu darbību plāns, lai izlabotu visus tr ūkumus un to īstenotu saskaņā ar stingri noteiktu grafiku ciešā sadarbībā ar *EASA* un tās vadībā. Tad iespējami ātrākā laikā pirms pievienošanās *EASA* veiks pārbaudi, lai pārliecin ātos par šā plāna īstenošanu.

Ja Bulgārija neveiks vajadzīgās koriģējošās darbības, tā riskē ar to, ka Komisija pēc savas iniciatīvas vai pēc kādas dalībvalsts pieprasījuma var ierobežot piekļuvi iekšējam aviācijas tirgum. Arī Bulgārijā reģistrētām lidmašīnām, kuras neatbilst ES civilās lidojumu drošības noteikumiem, var piemērot atbilstošus aizsardzības pasākumus, pamatojoties uz *acquis*. Turklāt neatbilstošus Bulgārijas aviopārvadātājus var iekļaut to ES aizliegto aviopārvadāt āju sarakstā, kuri nedrīkst ielidot ES gaisa telpā, to pārlidot vai izlidot no tās. Šie pas ākumi ir pamatoti ar *acquis*.

4. Secinājums

Bulgārija un Rumānija pieteicās dalībai Eiropas Savienībā 1995. gadā, un 2000. gada febru ārī ar abām valstīm tika uzsāktas iestāšanās sarunas. Eiropadome 2002. gadā paziņoja, ka t ās mērķis ir uzņemt Bulgāriju un Rumāniju Eiropas Savienībā 2007. gadā ar noteikumu, ka tās būs guvušas pietiekamus panākumus dalības kritēriju izpildē. Pievienošanās sarunas tika pabeigtas 2004. gada decembrī, un 2005. gada aprīlī tika parakstīts Pievienošanās l īgums.

Kopš Komisija maijā sniedza savu pēdējo ziņojumu, Bulgārija un Rumānija ir pielikušas ievērojamas pūles, lai pabeigtu sagatavošanās darbus dalībai ES. Bulgārija un Rumānija ir pietiekami sagatavojušās, lai izpildītu politiskos ekonomiskos un *acquis* kritērijus līdz 2007. gada 1. janvārim.

Tagad tiek risināti daudzi no tiem uzdevumiem, kas tika noteikti maija ziņojumos. Ir atrisināti vairāki nozaru jautājumi. Zināmi panākumi ir gūti tiesu sistēmas reformas jomā un cīņā pret korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un organizēto noziedzību, bet ir nepieciešami turpmāki taustāmi rezultāti.

Šajā ziņojumā minēti jautājumi, kuru risināšanai ir vajadzīgs turpmāks darbs. Tas vērš uzmanību uz *acquis* un Pievienošanās līguma noteikumiem, kas ir veidoti tā, lai nodrošin ātu ES politikas virzienu un iestāžu pareizu darbību pēc pievienošanās. Saskaņā ar šā zi ņojuma secinājumiem Komisija pēc apspriešanās ar dalībvalstīm izveidos mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par progresu tādās jomās kā tiesu sistēmas

reforma, cīņa pret korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un organizēto noziedz ību. Šajā nolūkā ir noteikti kritēriji, kas attiecas uz katras valsts īpašajiem apstākļiem.

Komisija ir pieņēmusi vajadzīgās tiesību normas, lai nodrošinātu ES lauksaimniecības fondu atbilstošu pārvaldi. Ziņojumā uzsvērts, ka pašreizējos noteikumos ir ietvertas vajadz īgās garantijas, lai atbilstoši pārvaldītu ES struktūrfondus un citas programmas.

Daži īpaši pasākumi ir ieviesti pārtikas nekaitīguma jomā. Pašlaik sakarā ar dzīvnieku slim ībām no Bulgārijas un Rumānijas nedrīkst eksportēt uz ES dažus dzīvniekus un dzīvnieku izcelsmes produktus. Vajadzības gadījumā šos ierobežojumus saglabās pēc pievienošanās.

Lidojumu drošības jomā būs vajadzīgi īpaši pasākumi attiecībā uz Bulgārijas gaisa kuģiem un aviopārvadātājiem.

Kopumā Bulgārija un Rumānija ir pielikušas tālejošas pūles, lai pielāgotu savus tiesību aktus un pārvaldes sistēmas Eiropas Savienības tiesību aktiem un noteikumiem. Tas lielā m ērā ir nodrošinājis to atbilstību Eiropas Savienības dominējošiem standartiem un praksei. No Eiropas Savienības būs pieejams ilgstošs atbalsts pārējo jautājumu risināšanai. *Acquis* un Pievienošanās līgumā ir ietvertas pietiekamas garantijas, lai nodrošinātu ES politikas virzienu un iestāžu atbilstošu darbību. Pateicoties gūtajiem panākumiem, Bulgārija un Rumānija 2007. gada 1. janvārī spēs uzņemties ES dalības tiesības un pienākumus. Komisija ar nepacietību gaida, lai minētajā datumā uzņemtu Bulgāriju un Rumāniju par Eiropas Savienības pilntiesīgām dalībniecēm.

Valsts pielikums – Bulgārija

1. Jautājumi, kas izcelti 2006. gada maija ziņojuma secinājumos un attiecībā uz kuriem ir vajadzīga turpmāka rīcība

1.1. Politiskie kritēriji

Tiesu sistēma

Bulgārija turpināja gūt panākumus tiesu sistēmas reformas jomā. Nacionālā Asambleja ir iesniegusi Konstitūcijas grozījumu projektu, lai novērstu neskaidrības attiecībā uz tiesu iestāžu neatkarību un tiesu sistēmas atbildību.

Augstākās tiesas padome 2006. gada jūnijā pieņēma noteikumus par miertiesnešu izraudzī šanos konkursā un novērtēšanu atbilstoši Tiesu sistēmas aktam. Šis akts reglamentē miertiesnešu profesionālo un ētisko īpašību novērtēšanas kritērijus un procedūru. Tas nosaka, ka katram amatam rīko konkursu. Lielākajā daļā tiesu tagad ir pieejama IT sist ēma, kas ļauj lietas iedalīt tiesnešiem pēc nejaušības principa. Turpinās centieni turpmāk nostiprināt tiesu IT sistēmas. Mācības, ko organizēja Valsts tieslietu institūts, noritēja bez problēmām.

Nesen ir ieviestas vairākas izmaiņas kriminālprocesā. atbildības nodošana no izmeklēšanas maģistrātiem (*Sledovateli*) policijas izmeklētājiem (*Dosnateli*) noritēja gludi. Prokuratūras darbinieki ir sākuši pārņemt vadību izmeklēšanās pirmstiesas posmā. Jaunizveidota darba grupa pārrauga jaunā kriminālprocesa kodeksa darbību. Tās mērķis ir savākt informāciju par jaunā kodeksa praktisko īstenošanu un apzināt iespējamās problēmas. Paātrinātā procedūra paātrināja kriminālprocesu vairākās lietās. Ir uzlabotas prokuratūras vadības struktūras un izdarīti centieni nostiprināt atsevišķu prokuratūras darbinieku atbildību. Turpmāk nostiprināta Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas nodaļa, un tagad tajā strādā gandrīz 80 apmācīti prokuratūras darbinieki. Tas paaugstināja organizēt ās noziedzības un korupcijas apkarošanas efektivitāti tiesu sistēmā.

Ģenerālprokurors lielam skaitam nepabeigtu izmeklēšanu pagarināja termiņus, kuri bija tuvu beigām. Ģenerālprokuratūras Kasācijas birojā ir nostiprināta iekšējā inspekcija cīņai pret tiesnešu amatpārkāpumiem. Bulgārijas Prokuroru asociācijas valde 2006. gada maijā pieprasīja visiem asociācijas dalībniekiem publicēt ienākumu un īpašumu gada deklarācijas iesniegšanai Valsts revīzijas birojam atbilstoši likumam par informācijas par augstu amatpersonu personīgo īpašumu publiskošanu. Ģenerālprokuratūra ir publicējusi prokurat ūras dienesta revīzijas pirmā posma rezultātus. Tie ietver prokuratūras darbinieku neprofesionālas rīcības nopietnus gadījumus, kad lietas slēgtas bez pārliecinoša pamatojuma. Pret atbildīgajām personām ierosināti disciplināri pasākumi.

Uzsākts sagatavošanas darbs Administratīvā procesa kodeksa ieviešanai. Tiek izstrādāti m ācību pasākumi un uzsākta gatavošanās 315 administratīvo tiesnešu kvalifikācijas eks āmeniem. Sākotnējā pieredze attiecībā uz jauno juridiskās palīdzības sistēmu ir pozitīva. Ir nodrošināts pietiekams skaits akreditētu juristu un piešķirts atbilstošs budžets. Turpinājās Likuma par privātajiem tiesībaizsardzības darbiniekiem ieviešana, un ir norīkoti pirmie priv ātie tiesu izpildītāji.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir jāpieņem vajadzīgie grozījumi Konstitūcijā, lai novērstu neskaidrības attiecībā uz tiesu iestāžu neatkarību un tiesu sistēmas atbildību.

Joprojām bažas izraisa Augstākās tiesas padomes sastāvs un darbība. Augstākās tiesas padomes locekļi turpina savu profesionālo darbību (lielākoties tiesu un prokuratūru vadīt āju amatos) un tāpēc nespēj nodoties saviem pienākumiem ar pilnu atdevi. Augstākās tiesas lēmumu pieņemšana par disciplināriem pasākumiem bieži vien ir notikusi lēni. Nav tiesību normu, kas ļautu atcelt no amata tiesnešus, par kuru darbību notiek iekšēja disciplināra izmeklēšana. Tiesnesi, kurš ir Augstākās tiesas padomes loceklis un attiecībā uz kuru ir konstatēts, ka viņš izdarījis disciplināru pārkāpumu, nevar atlaist no padomes. T āpēc joprojām pastāv bažas par to, vai Augstākās tiesas padome spēj rīkoties kā uzticama un vadoša struktūra, kas veicina visaugstāko ētikas standartu piemērošanu visā Bulgārijas tiesu sistēmā. Pēc noteikumu pieņemšanas par tiesnešu izraudzīšanos konkursā un novērtē šanu ir jāturpina centieni nodrošināt stingru to piemērošanu.

Pagaidām jaunā kriminālprocesa kodeksa uzraudzības mehānisms ir diezgan neefektīvs. Tiesnešiem ir labāk jāpārzina un jāizmanto šis mehānisms, īpaši vietējās tiesās. Lielākā daļa grūtību attiecībā uz kriminālprocesa kodeksa ieviešanu ir saistītas ar tā apgrūtinošajām procedūrām, smagu noziegumu izmeklēšanas nereālajiem termiņiem un lietu izskatīšanas grafiku, un visbeidzot – ar juridiskiem ierobežojumiem policistiem sniegt pierādījumus ties ā. Turklāt vēl arvien ir nepabeigtas lietas, kas ierosinātas saskaņā ar iepriekšējo krimin ālprocesa kodeksu.

Attiecībā uz pirmstiesas posmu ir vajadzīga papildu apmācība policijas izmeklētājiem. Iekš ējā revīzija Valsts prokuratūrā atklāja vairākus pārkāpumus saistībā ar lēmumu likumību un termiņu ievērošanu. Dažos gadījumos tika konstatēts, ka prokuratūras darbinieki bez pamatojuma ir noraidījuši lietas. Tagad atbildīgajām iestādēm ir pienācīgi jāpievēršas nopietnajiem trūkumiem, kuri atklāti prokuratūras iekšējā revīzijā, pieņemot ilgtspējīgus pasākumus, kas visos gadījumos nodrošina prokuratūras darbinieku atbildīgu un profesion ālu rīcību. Lai nodrošinātu bezpartejiskumu, ir jāizstrādā programmatūra lietu iedalīšanai prokuratūras darbiniekiem pēc nejaušības principa līdzīgi, kā tas ir tiesnešiem. Ir jāpieņem darbinieki, lai šīs tiesas, kā paredzēts, sāktu darboties no 2007. gada 1. marta.

Notiek liela kavēšanās ar jaunā civilprocesa kodeksa pieņemšanu. Jaunais Likums par priv ātajiem tiesībaizsardzības darbiniekiem pagaidām nav jūtami uzlabojis tiesas nolēmumu izpildi. Pagaidām nav pabeigts privāto tiesu izpildītāju darbā pieņemšanas process, un apm ācība ir sākuma stadijā. Ir jānostiprina un jāaizsargā pret nepamatotu ietekmi Augstākās tiesas padomes un prokuratūras dienestu korupcijas apkarošanas nodaļas.

Kopumā kopš maija ir panākts zināms progress. Tomēr, kā norādīts, joprojām ir vairāki svarīgi jautājumi, kur nepieciešami turpmāki uzlabojumi.

Pretkorupcijas pasākumi

Bulgārija turpināja gūt panākumus korupcijas apkarošanā. Programmas pārredzamas p ārvaldības ieviešanai un korupcijas novēršanai un apkarošanai ietvaros 2006. gada augustā

tika pieņemti grozījumi „likumā par augstu valsts amatpersonu īpašumu publiskošanu". Tie stāsies spēkā 2007. gada janvārī. Likums tagad pilnvaro Valsts revīzijas biroju ar citu valsts struktūru atbalstu veikt pārbaudes, lai pārliecinātos par to deklarāciju precizitāti, ko Valsts revīzijas birojam iesniegušas augstas valsts amatpersonas. Turklāt nesen pieņemtie grozījumi paplašināja to personu loku, kurām ir jādeklarē savi īpašumi. Visi ministri ir publicējuši internetā savas īpašumu deklarācijas.

Grozījumus Likumā par politiskām partijām pieņēma 2006. gada augustā. Grozījumos paredzēts, ka politisko partiju pārvaldes un kontroles struktūru dalībniekiem ir jādeklarē Valsts revīzijas birojam visi to vietējie un ārvalstu īpašumi, ienākumi un izdevumi. Politiskajām partijām ir jānorāda visi to ziedotāji un ziedojumu veids un vērtība. Turklāt politiskajām partijām tagad ir jāiesniedz Valsts revīzijas birojam to (bezpeļņas) struktūru saraksts, kurās darbojas to augstākās amatpersonas. Valsts revīzijas dienests 2006. gada septembrī publiskoja politisko partiju finansiālās darbības un īpašumu pārvaldes izvērstas revīzijas rezultātus.

Atbilstoši Likumam par valsts pārvaldi visās ministrijās un lielākajā daļā valsts aģentūru ir izveidotas inspekcijas, kas tieši pakļautas ministram. Šīs inspekcijas amatpārkāpumu gad ījumā var ierosināt disciplinārus vai juridiskus pasākumus pret darbiniekiem. Ministru padomē ir izveidota ģenerālinspekcija, kas pakļauta premjerministram. Tā ir atbildīga par ministriju inspekciju darbības koordinēšanu un palīdzības sniegšanu. Ģenerālinspekcija ir Korupcijas apkarošanas komisijas sekretariāts. Tagad komisijas darbinieku skaits ir palielināts. Daudzās valsts struktūrās ir izveidoti kontaktpunkti ziņojumu par korupciju iesniegšanai. Ir sagatavots plāns visu administratīvo līmeņu aptuveni 50 000 amatpersonu apmācībai korupcijas novēršanas jautājumos. Ir veikti dažādi citi preventīvi pasākumi. Pie tiem pieder palīdzības tālruņa līnijas un pastkastītes sūdzībām, kā arī vienkāršotas proced ūras, lai pilsoņi varētu vērsties vietējās pašvaldībās. Pēc nejaušības principa mainot darba laiku un darba vietas, robežpolicijā ir veikti pasākumi, lai mazinātu korupcijas risku. Iek šlietu ministrijā ir uzsākta darbinieku drošības pārbaude, kā arī apmācība un preventīvu pasākumu un labās prakses ieviešana. Ģenerālprokurors joprojām izrāda iniciatīvu attiecīb ā uz imunitātes atcelšanu parlamenta locekļiem. Diviem parlamenta locekļiem kopš 2006. gada maija ir atcelta imunitāte.

Bulgārija ratificēja ANO Konvenciju par cīņu pret korupciju. Ar mērķi panākt stingrākas sankcijas par profesionālās ētikas pārkāpumiem 2006. gada augustā pieņēma grozījumus Likumā par ārstu un zobārstu profesionālajām organizācijām.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Korupcijas apkarošanas komisijas sekretariāts vēl nav pilnībā uzsācis darbu. Joprojām nav pabeigta korupcijas apkarošanas stratēģijas saskaņošana, un tajā iesaistītās struktūras ir p ārāk izkaisītas.

Pasākumi ziņošanas veicināšanai joprojām ir nepietiekami. Valsts pārvaldes inspekcijas vēl nav pietiekami neatkarīgas, un ir jānostiprina to iestāžu kompetence. Turklāt ne vienmēr ir iespējams nodrošināt ziņojumu anonimitāti, jo tālruņa numurus var reģistrēt. Attiecībā uz disciplinārām sankcijām sakarā ar pieņēmumiem par korumpētu darbību nav izveidota piln īga un ticama statistika par pārkāpumu un sodu raksturu. Īpaši uzņēmīgas pret korumpētu

darbību ir nodokļu iekasēšanas aģentūras, muita un Ceļu satiksmes izpildaģentūra, kā arī veterinārās inspekcijas dienesti un vietējās pašvaldības. Ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai novērstu korupciju robežšķērsošanas punktos, tostarp izglītošanas kampaņas kravas automašīnu šoferiem un pastāvīgiem braucējiem. Ir nepieciešams turpmāk pārskatīt robežš ķērsošanas punktu noteikumus, lai paaugstinātu efektivitāti un paātrinātu procedūras.

Līdz šim korupcijas lietu izmeklēšana un ar tām saistītā kriminālvajāšana nav devusi daudz rezultātu. Attiecībā uz augsta līmeņa korupciju joprojām ir ļoti maz apsūdzību un notiesā šanu saistībā ar augstākā ranga ierēdņiem, un trūkst informācijas par piemēroto sankciju apjomu. Ļoti nedaudzas izmeklēšanas saistībā ar tiesnešu varbūtēju neētisku rīcību ir nosl ēgušās ar kriminālvajāšanu un notiesāšanu. Kopumā kopš maija ziņojuma ir panākts zin āms progress. Tomēr, kā norādīts iepriekš, joprojām nav atrisināti vairāki svarīgi jaut ājumi.

1.2. *Acquis* kritēriji

Cīņa pret organizēto noziedzību, krāpšanu un korupciju

Bulgārija ir guvusi panākumus policijas sadarbības un organizētās noziedzības apkaro šanas jomā. Ir ieviests jaunais kriminālprocesa kodekss. Tas ietver izmeklēšanas metodes organizētās noziedzības apkarošanai un tādu policistu darbā pieņemšanu un apmācību, kuriem ir izmeklēšanas pilnvaras. Tagad Organizētās noziedzības apkarošanas ģener āldirektorātā (*CDCOC*) strādā augsti kvalificēti darbinieki. Īstenojot Padomes lēmumu par rīkojumu izpildi attiecībā uz īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanu ES, 2006. gada jūlijā tika pieņemti noteikumi par lēmumu par īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanu ieviešanu, pie ņemšanu un izpildi.

Turpinās sadarbība ar kaimiņvalstīm un ES dalībvalstīm starptautisku noziedzības tīklu likvidēšanā. Cīņai pret organizēto noziedzību tiek pievērsta lielāka politiska uzmanība, un dažas tiesībaizsardzības aģentūras ir aktīvāk darbojušās šajā jomā. Ir reģistrēti sekmīgi pas ākumi, dažos gadījumos sadarbībā ar ES dalībvalstīm, kas veikti pret noziedzības tīkliem, kuri nodarbojas ar cilvēku tirdzniecību, narkotiku kontrabandu un ārvalstu valūtu vilto šanu. Ir veikti vairāki pasākumi, lai atklātu saites starp tiesībaizsardzības struktūrām un organizētās noziedzības grupējumiem. Daļēji darbojas liecinieku aizsardzības shēmas. Nol īgumi par sadarbību liecinieku aizsardzības jomā ir noslēgti ar Bijušās Dienvidslāvijas Ma ķedonijas Republiku un Amerikas Savienotajām Valstīm.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Kā norādīts iedaļā par tiesu sistēmas reformu, jaunajā kriminālprocesa kodeksā ir trūkumi. Turklāt ir jāpalielina to specializēto darbinieku skaits, kuri veic policijas izmeklēšanas, un policijas izmeklētājiem ir vajadzīga plašāka apmācība. Datu aizsardzība un konfidenciālas informācijas apstrāde ne vienmēr ir atbilstoša, un tas traucē starptautisku sadarbību. Ir j āizveido moderna un saskaņota noziegumu statistikas sistēma, kas ļautu Bulgārijai ciešāk uzraudzīt un analizēt pašreizējo situāciju un tendences.

Pasūtījuma slepkavībām reti seko sekmīga izmeklēšana un kriminālvajāšana. Šaujamieroču nelikumīga glabāšana joprojām ir problēma. Vēl arvien ir neliels to lietu skaits, kurās sekm īgi noritējusi kriminālvajāšana saistībā ar cilvēku tirdzniecību, narkotiku kontrabandu,

naudas atmazgāšanu, preču, valūtas un dokumentu viltošanu.

Organizētā noziedzība joprojām ir problēma . Jāpastiprina sadarbība starp *CDCOC* un finanšu iestādēm, Eiropolu un attiecīgajiem dienestiem ārvalstīs. Bulgārijas tiesību aktos ir paredzēti juridiski instrumenti organizētās noziedzības izmeklēšanai un kriminālvajāšanai. Tomēr tie vēl nav devuši ievērojamus rezultātus.

Kopumā ir izveidoti daži mehānismi, kuriem vajadzētu atvieglot cīņu pret organizēto noziedzību. Tomēr organizētās noziedzības lietu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā gūtie taustāmie rezultāti ir nepietiekami.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana

Bulgārija ir guvusi zināmus panākumus cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Bulgārijas tiesību akti nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jomā kopumā atbilst *acquis*. Noteikumos par pasākumiem pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu 2006. gada jūnij ā tika izdarīti grozījumi, lai pilnībā atspoguļotu ES otrās Naudas atmazgāšanas apkaro šanas direktīvas prasības. Tika ņemti vērā arī pārskatītie ieteikumi, ko sniedza Finanšu darbības darba grupa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas nov ēršanas jautājumos. Turklāt ir uzsāktas dažādas iniciatīvas ar mērķi uzlabot tiesībaizsardz ību un sadarbību starp tiesībaizsardzības iestādēm – izmeklētāju un prokuratūras darbinieku apmācība, jaunas organizatoriskās struktūras policijā un prokuratūrā un savstarpējas koordinācijas uzlabošana starp tiesībaizsardzības iestādēm.

Par pozitīvām pārmaiņām var ziņot arī saistībā ar reaģēšanu uz starptautiskiem sadarbības pieprasījumiem un operācijām pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ko veic ārvalstnieki. Finanšu informācijas aģentūra turpina darbu kā atbilstoša administratīva struktūra, kas analizē ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Tiesību aktu efektīva īstenošana joprojām norit diezgan ierobežoti, un nav taustāmu rezult ātu tiesībaizsardzības un kriminālvajāšanas jomā. Ir jāveic izglītošanas kampaņas visās organizācijās, kas pakļautas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas riskam, un jāpalielina to (uzraudzības) spējas. Efektīvu cīņu pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu joproj ām traucē korupcija un organizētā noziedzība.

Kopumā šajā jomā Bulgārija ir guvusi zināmus panākumus. Bulgārijai vēl ir jāapliecina sava spēja sniegt taustāmus rezultātus tiesībaizsardzībā un kriminālvajāšanā nelikumīgi ieg ūtu līdzekļu legalizēšanas lietās.

Integrēta administrācijas un kontroles sistēma (IAKS)

Pēdējā laikā labi panākumi ir gūti Integrētas administrēšanas un kontroles sistēmas (IAKS) izveidošanā. Ir izstrādāta IAKS IT programmatūras sistēma, kuru pašlaik testē, un ir uzst ādīta IT aparatūra. Ir sagatavots sīks plāns izlases pārbaudēm, ir pieņemti un apmācīti darbinieki, iegādātas iekārtas un izstrādātas procedūru rokasgrāmatas. Ir nodrošināti iev ērojami papildu resursi to darbu veikšanai, kas saistīti ar Zemes gabalu identifikācijas sist ēmas/Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ZGIS/ĢIS) izveidošanu, ievērojami paātrinot šo

darbu.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Sakarā ar Zemes gabalu identifikācijas sistēmas/Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ZGIS/ĢIS) izveidošanas saspringto grafiku pastāv risks, ka veicamais darbs netiks izpild īts vajadzīgajā kvalitātē. Turklāt kavējas saiknes izveide starp lauksaimnieku reģistru un ZGIS/ĢIS. Kopumā joprojām pastāv risks, ka līdz pievienošanās brīdim atbilstoši nedarbosies IAKS. Ilgstošas un dažās jomās arī pastiprinātas pūles būs nepieciešamas, lai nodrošinātu IAKS darbību.

TSE un dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti

Ir gūti ievērojami panākumi mirušu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu sav ākšanā un pārstrādē (1., 2. un 3. riska kategorija). Bulgārija ir izveidojusi ES prasībām atbilstošas pārstrādes tehniskās jaudas. Tā ir arī paredzējusi vajadzīgo sistēmu šo materiālu savākšanai no fermām vai uzņēmumiem un līdzekļus likvidācijas procesa efektīvai uzraudz ībai. Plānots, ka pārstrādājamos gaļas produktus un kaulu miltus iznīcinās līdzsadedzinā šanas procesā. Otru pārstrādes produktu – taukus – izmanto pārstrādes uzņēmumos kā kurināmā aizvietotājus.

Divi pašreizējie pārstrādes uzņēmumi atrodas ļoti tuvu viens otram Bulgārijas zieme ļaustrumos. Lai gan pašlaik pieejamās pārstrādes jaudas ir pietiekamas, Bulgārija tomēr pl āno uzbūvēt trešo uzņēmumu, lai nodrošinātu pārstrādes jaudu vienmērīgāku sadalījumu valstī un izmantotu modernas iekārtas. Attiecībā uz zema riska materiāliem (3. kategorija) to uzņēmumiem ir iespēja izvēlēties – sūtīt šos produktus pārstrādes uzņēmumiem vai arī uzņēmumiem, kas ir reģistrēti vai apstiprināti veikt minēto materiālu apstrādi atbilstoši ES prasībām un procedūrām. Bulgārija ir sagatavojusi uzskaiti par visiem uzņēmumiem, kuri iesaistīti 3. kategorijas materiālu tirdzniecībā un turpmākā apstrādē. Visi šie esošie uzņ ēmumi tika pārbaudīti un attiecīgi apstiprināti.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Bulgārijai joprojām ir jāpilnveido visi izpildes aspekti un jāturpina sistemātiskas pārbaudes (kontrolpārbaudes) visos līmeņos, tostarp jāizveido Veselības apdraudējuma kritisko kontrolpunktu (VAKK) sistēma. Kopumā pastāv risks, ka pievienošanās brīdī pārstrādes sistēma vēl nebūs spējīga darboties pilnībā.

Finanšu kontrole pār strukturālo darbību izdevumiem

Labi panākumi ir gūti paplašinātās decentralizētās īstenošanas sistēmas (*EDIS*) akredit ācijas procesā attiecībā uz pirmspievienošanās finanšu instrumentiem *Phare* un *ISPA*. Bulg ārija ir veikusi īpašus pasākumus, piemēram, pieņēmusi valdības lēmumu par papildu uzraudzītāju norīkošanu attiecīgajās iestādēs; tā turpināja darbā pieņemšanas procesu un organizēja intensīvas apmācības programmas darbiniekiem galvenajās attiecīgajās jomās. Tika parakstīts Saprašanās memorands starp Finanšu ministriju un attiecīgajām ministrij ām, un tam būtu jāuzlabo sadarbība un jānodrošina paātrināta *Phare* un *ISPA EDIS* akreditācija.

Bulgārijai tagad intensīvi jāturpina savi centieni, pabeidzot pašreizējo darbā pieņemšanas un apmācības procesu un īstenojot īstenošanas aģentūru ekspertiem visaptverošu papildu apmācības programmu par tiesību aktiem un procedūrām valsts iepirkuma jomā, un izstrād ājot attiecīgas papildu rokasgrāmatas.

Pašreizējai sagatavošanas darbu gaitai vajadzētu nodrošināt, ka līdz gada beigām tiek pabeigta *ISPA EDIS* akreditācija attiecībā uz dažām attiecīgajām īstenošanas struktūrām, bet vismaz vienā gadījumā akreditācija nav ieteicama. Attiecībā uz *Phare EDIS* akredit āciju ir vajadzīgas papildu pūles, lai sasniegtu šo mērķi.

2. Citi jautājumi, saistībā ar kuriem 2006. maijā bija nepieciešams turpmāks progress

2.1. Politiskie kritēriji

Cilvēku tirdzniecība

Šajā jomā ir gūti panākumi. Pateicoties pastāvīgai sadarbībai ar dalībvalstīm cilvēku tirdzniecības apkarošanā, tika likvidēts viens tīkls. Grozījumi krimināl kodeksā tika izdarīti 2006. gada augustā, un tagad tajā kā īpašs noziegums ir minēta grūtnieču tirdzniecība ar m ērķi tirgot jaundzimušos.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Cilvēku tirdzniecības apkarošanas valsts komisijai nav neviena darboties spējīga biroja. T ās sekretārs atkāpās no amata 2006. gada jūlijā. Bulgārija joprojām ir cilvēku tirdzniecības tranzīta un izcelsmes valsts. Nav apturēta jaundzimušo tirdzniecība, kurā iesaistītas gr ūtnieces, kas dzemdē ārzemēs. Tā kā nav ticamu reģistrācijas mehānismu, trūkst skaidras informācijas par pārdotajām personām un pazudušo personu skaitu. Joprojām nav pilnībā īstenots tiesību akts par Bulgārijas identifikācijas dokumentiem. Liecinieku aizsardzības programmas īstenošana ir veikta ierobežotā apmērā. Bulgārija pagaidām vēl nav parakst ījusi Eiropas Padomes konvenciju cīņai pret cilvēku tirdzniecību. Kopumā cīņā pret cilv ēku tirdzniecību ir gūti nelieli panākumi.

Slikta izturēšanās apcietinājumā un ieslodzījuma apstākļi

Joprojām ir jārisina jautājumi, kas minēti maija ziņojumā tādās jomās kā ieslodzījuma apst ākļi, attieksme ieslodzījuma vietās un cietumos un to saistību ievērošana, ko uzliek starptautiskas konvencijas.

Bērnu aizsardzība

Ir gūti panākumi bērnu aizsardzības jomā. Sociālās palīdzības aģentūras inspekcijā 2006. gada maijā tika izveidota īpaša vienība, kuras uzdevums ir uzraudzīt un kontrolēt veco ļaužu pansionātus un bērnu iestādes. Programmas „Palīgi cilvēkiem ar īpašām vajadz ībām" uzraudzība tika uzsākta 2006. gada jūnijā. Tās ietvaros notiek arī to vecāku apmāc ība, kuriem ir bērni ar kustību traucējumiem. Lai veicinātu alternatīvu pakalpojumu attīst ību bērniem, tika izdarīti grozījumi noteikumos par sociālo palīdzību. Turpinās bērnu - invalīdu pansionātu uzraudzība.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Daudzās iestādēs dzīves un sanitārie apstākļi joprojām ir ļoti zemā līmenī. Lai uzraudzību veiktu apmierinošā līmenī, ir turpmāk jāattīsta Sociālās palīdzības aģentūras inspekcijā izveidotā īpašā nodaļa. Ir jāparedz noteikumi, lai varētu pienācīgi apstrādāt minētās uzraudzības rezultātus.

Invaliditāte un garīgās veselības aprūpe

Ir gūti nelieli panākumi. Ir veikti daži pasākumi, īpaši, lai uzlabotu pienākumu sadalījuma pārredzamību starp Veselības aizsardzības un Darba un sociālo lietu ministrijām.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir jānostiprina Invalīdu aģentūra kā iestāde, kas ir atbildīga par invaliditātes valsts politikas plānošanu un īstenošanu. Joprojām ir nepieciešamas ievērojamas pūles, lai panāktu dzīves apstākļu uzlabošanos iestādēs. Turklāt ir nepieciešamas pūles, lai nodrošinātu, ka tiek nov ērsta turpmāka institucionalizācija un tiek veiktas darbības, kas paredzētas Valsts rīcības pl ānā garīgās veselības politikas īstenošanai Bulgārijā laikposmā no 2004. līdz 2012. gadam. Pašreizējie projekti un prioritātes pietiekami neapmierina to cilvēku vajadzības, kuri atrodas šajās iestādēs.

Minoritāšu aizsardzība un integrācija

Ir gūti zināmi panākumi čigānu integrācijā. Čigānu rakstītpratības un arodapmācības programma „No sociālās palīdzības līdz nodarbinātībai" tika uzsākta 2006. gada maijā. T ās mērķis ir sniegt pamata arodapmācību čigāniem bezdarbniekiem. Turklāt programmas ietvaros tika nodarbināti čigānu kopienas locekļi, galvenokārt infrastruktūras modernizē šanā.

Dekādes čigānu iekļaušanai no 2005. līdz 2015. gadam koordinatoru iecēla 2006. gada maijā. Bulgārija uz vienu gadu pārņēma Dekādes čigānu iekļaušanai vadību. Lai pārbaud ītu šīs programmas īstenošanu, tiek organizētas regulāras uzraudzības sanāksmes. Pie ņemot darbā papildu darbiniekus, ir pastiprinātas Komisijas aizsardzībai pret diskrimināciju administratīvās spējas. Turpinājās arodapmācības un citu pasākumu īstenošana visneaizsargātākajām iedzīvotāju grupām. Etnisko un demogrāfisko jautājumu direkcijas ierēdņiem tika nodrošināta turpmāka apmācība.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Līdz galam nav definēti skolotāju palīgu darba apraksti un budžets. Ir turpmāk jānostiprina pasākumi čigānu bērnu integrācijai skolās, lai tie attiektos uz augstāko izglītību. Čigānu iedzīvotāju veselības stāvoklis ir slikts, un bieži notiek tādu slimību uzliesmojumi, kuras izraisa nabadzība un higiēnas trūkums. Daudziem čigāniem joprojām ir ierobežota piek ļuve veselības aprūpes pakalpojumiem. Turpmāk jāpastiprina centieni iesaistīt darba tirgū neaizsargātās iedzīvotāju grupas, īpaši čigāni.

Valsts padomes sadarbībai etniskos un demogrāfijas jautājumos administratīvās spējas joprojām ir vājas, īpaši reģionu līmenī. Spriedzi izraisījusi valdības attieksme pret galvenok

ārt čigānu kopienas nereģistrētām apmetnēm. Šo spriedzi vēl vairāk pastiprināja piespiedu izraidīšanas. Jāturpina centieni izskaust visas neiecietības formas, jo īpaši pilnībā piem ērojot spēkā esošos tiesību aktus, kas attiecas uz apraidi un citām darbībām, kuru mērķis ir apkarot jebkādas rasisma, diskriminācijas vai ksenofobijas formas.

2.2. Ekonomiskie kritēriji

Makroekonomikas stabilitāte un norēķinu konta deficīts

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, no jauna tika apstiprināts, ka piesardzīgas fiskālās un algu politikas turpināšana ir pamatota, ņemot vērā norēķinu konta deficīta palielinā šanos. Panākumi ir gūti šādās jomās. Tika saglabāta stingra fiskālā politika, un vispārējais valsts budžeta pārpalikums 2006. gada pirmajos septiņos mēnešos sasniedza 3,6% no prognozētā IKP. Reālās algas 2006. gada pirmajā pusgadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 1,5%, līdz ar to nesasniedzot produktivitātes pieauguma līmeni. Preču eksporta pieaugums 2006. gada pirmajā pusgadā palielinājās par aptuveni 30% un bija augstāks par importa pieaugumu. Tā rezultātā maijā sāka nedaudz samazināties tirdzniecības deficīts, kas līdz jūnija beigām sasniedza 21,0% no IKP. Atbilstoši tirdzniecības deficīta samazinājumam jūnijā pirmo reizi vairāk nekā gada laikā samazinājās arī norēķinu konta deficīts. Neto ārvalstu tiešie ieguldījumi joprojām sedz aptuveni 75% no norēķinu konta deficīta.

Tomēr joprojām ir vairāki neatrisināti jautājumi. Norēķinu konta deficīts joprojām ir augsts, un laika posmā no 2005. gada beigām līdz 2006. gada jūnijam tas palielinājās no 11,8% gadā līdz 14,3% gadā. Tas lielā mērā ir saistīts ar zemākiem ienākumiem no t ūrisma, ievērojami mazākiem kārtējiem pārskaitījumiem un pārpalikuma samazinājumu ien ākumu bilancē. Tāpēc ir jāturpina stingra makroekonomiskā politika, lai apturētu augsto ārējo deficītu.

Privatizācija un rūpniecības pārstrukturēšana

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, secināts, ka ievērojami ir pavirzījies uz priekšu privatizācijas process un sabiedrisko pakalpojumu liberalizācija un pārstrukturēšana. Turpmāki panākumi ir gūti šādās jomās. Privatizācijas process ir atguvis tempu. Tika pabeigta upju kuģniecības sabiedrības un termoelektrostacijas Varnā pārdošana. Tika uzs āktas dažu centralizētās apkures uzņēmumu pārdošanas procedūras. Jūnijā tika uzsākta konkursa procedūra *Bulgaria Air* pārdošanai. Turpinājās enerģētikas tirgus liberalizācijas process, pazeminot slieksni tiešajiem nolīgumiem starp lielajiem klientiem un piegādāt ājiem.

Tomēr joprojām ir vairāki neatrisināti jautājumi. Ir jāpabeidz valdības iecerētais privatiz ācijas process. Ministru padome vēl pārskata jūras kuģniecības sabiedrības privatizācijas stratēģiju. Līdz pievienošanās datumam vēl ir jānodala Valsts elektrības uzņēmums no *Bulgargas* un jāpabeidz gāzes un elektrības tirgus liberalizācija. Jāturpina centieni uzlabot dzelzceļa uzņēmumu finansiālo stāvokli.

Uzņēmējdarbības vide

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, secināts, ka nepieciešami turpmāki uzlabojumi tiesu sistēmas darbībā un turpmāka reglamentējošā sloga samazināšana uzņēmējdarbībai. Nelieli panākumi ir gūti šādās jomās. Maijā parlamentam tika iesniegts civilprocesa kodeksa projekts. Maijā tika pieņemti grozījumi tiesību aktos par maksātnespēju. Jūnijā Ekonomiskās izaugsmes padome pieņēma rīcības plānu par labāku regulējumu, tostarp

apsekojumu par tiem noteikumiem, kuri pašlaik ir spēkā un rada vislielākās problēmas.

Tomēr joprojām ir vairāki neatrisināti jautājumi. Pilnībā jāievieš Likums par komercre ģistru, un pilnībā jāsāk darboties elektroniskam komercreģistram. Jāturpina centieni samazināt reglamentējošo slogu, un īpaši jāpievērš uzmanība tiem noteikumiem, kas rada vislielākos šķēršļus uzņēmējdarbībai. Sistemātiskāk jāīsteno reglamentējošās ietekmes nov ērtējums. Turpmāki uzlabojami nepieciešami administratīvās un tiesu sistēmas darbībā.

Darba tirgus elastīgums

Ziņojumā, ko sniedza 2006. maijā, secināts, ka jāpadara elastīgāks darba tirgus regul ējums. Zināmi panākumi ir gūti šādās jomās: maijā izdarītie grozījumi Darba kodeksā ir padarījuši elastīgāku darba laika režīmu. Darbiniekiem, kuri strādā saskaņā ar īpašu nol īgumu par papilddarbu veikšanu, maksimālais darba laiks nedēļā pagarināts līdz 48 stund ām. Ar šo darbinieku rakstisku piekrišanu tiem ir atļauts strādāt ilgāku darba laiku. Turklāt maksimālais atsauces periods vidējā darba laika aprēķināšanai nedēļā dažos gadījumos ir pagarināts līdz sešiem mēnešiem.

Tomēr joprojām ir vairāki neatrisināti jautājumi. Darba kodeksa nosacījumi attiecībā uz darba laiku un darbu uz noteiktu laiku joprojām ir samērā ierobežojoši. Izņemot atsevišķus īpašus gadījumus, principā joprojām ir aizliegts parasts virsstundu darbs. Parastajā darba apmaksas skalā vēl nav ieviestas piemaksas par stāžu. Lai novērstu trūkumus darba tirgū, ir ārkārtīgi svarīgi veikt izglītības sistēmas visaptverošu reformu.

2.3. *Acquis* kritēriji

Šajā iedaļā atbilstoši divām kategorijām novērtēti notikumi tajās *acquis* jomās, kurās 2006. gada maijā bija nepieciešamas pastiprinātas pūles.

– Pirmkārt, tās ir jomas, kurās gūti ievērojami panākumi un kurās, saglabājot pašreizējos tempus, Bulgārijas sagatavošanās norit, kā plānots.

– Otrkārt, tās ir jomas, kurās joprojām nepieciešami turpmāki panākumi un kurās j āturpina Bulgārijas sagatavošanās darbi.

2.3.1. Jomas, kurās sagatavošanās norit, kā plānots

2. nodaļa. Personu brīva pārvietošanās

Profesionālās kvalifikācijas savstarpējas atzīšanas jomā 2006. gada jūlijā tika izdarīti grozījumi likumā par veselības aizsardzību, un turpinās administratīvo spēju nostiprināšana gan apmācības, gan atbilstošu pārvaldes struktūru turpmākas attīstības ziņā. Progress v ērojams arī ar veselības aizsardzību saistītās profesijās (ārsti, vispārējās aprūpes medm āsas, zobārsti, farmakologi un vecmātes), mācību koordinācijā un kvalifikācijas automātisk ā savstarpējā atzīšanā – jomās, attiecībā uz kurām rīkojumus pieņēma 2006. gada augustā. Bulgārijai ir jānodrošina, lai tiktu pareizi īstenoti iepriekš minētie tiesību akti.

3. nodaļa. Pakalpojumu sniegšanas brīvība

Banku pakalpojumu jomā 2006. gada jūlijā tika pieņemts likums par finanšu konglomer ātu papildu uzraudzību un likums par kredītiestādēm. Arī likumu par banku depozītu garantijām grozīja 2006. gada jūlijā. Bulgārijai vēl joprojām ir jātransponē jaunie ES kapit āla pietiekamības noteikumi kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām.

Ieguldījumu pakalpojumu un **vērtspapīru tirgu** jomā Padome 2006. gada jūlijā apstiprināja un iesniedza pieņemšanai Parlamentam grozījumus likumā par vērtspapīru publisku piedāvājumu un tiesību aktā par iekšējas informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un manipulācijām vērtspapīru tirgū. **Informācijas sabiedrības** jomā tika pieņemts likums par elektronisko komerciju. Bulgārija ir guvusi labus panākumus banku pakalpojumu, ieguld ījumu pakalpojumu un vērtspapīru tirgus, kā arī informācijas sabiedrības jomā.

7. nodaļa. Lauksaimniecība

Bulgārija ir guvusi panākumus dažās lauksaimniecības jomās. Turpinājās **maksājumu a ģentūras** izveide, informētības un pieredzes veidošana par **tirgus mehānismiem** un **kopēj ā tirgus organizāciju** izveide **vīna un alkohola, liellopu gaļas un piena jomā**. Tāpat arī vērojami labi panākumi veterinārijas nozarē, īpaši jautājumos, kas saistīti ar **dzīvu dz īvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecību**, **kopējiem pasākumiem**, tostarp zoonozēm un **dzīvnieku labturību**. Attiecībā uz pēdējo aspektu ir veikta sīka anal īze par ES standartu īstenošanu. Ir izstrādāti atbilstoši projekti Kopienas atbalsta saņem šanai. Bulgārija ir guvusi labus panākumus iepriekš minētajās jomās.

8. nodaļa. Zivsaimniecība

Attiecībā uz **inspekciju un kontroli** ir transponētas un tiek īstenotas lomu reģistrācijas un reģistrācijas žurnālu uzturēšanas un ES tiesiskās prasības. **Resursu un flotes pārvaldības** kontekstā ievērojami panākumi ir gūti zvejas kuģu satelītnovērošanas kontroles sistēmas izveidošanā, un paredzams, ka līdz pievienošanās datumam tā darbosies attiecībā uz visiem kuģiem. Attiecībā uz Bulgārijas gatavošanos dalībai **ES strukturālo darbību** zivsaimniec ības fondā un uz **tirgus politiku** Bulgārija ir veikusi ievērojamus pasākumus, lai uzlabotu administratīvās spējas un attiecības ar zivsaimniecības nozari. Turklāt Komisijai ir iesniegts valsts stratēģiskā plāna projekts.

9. nodaļa. Transports

Neliels progress vērojams **jūras transporta** jomā. Augustā Parlamentam tika iesniegta *Navybulgar* privatizācijas papildinātā stratēģija. Kamēr līdz privatizācijas procesa pabeig šanai netiks garantēta inspekciju neatkarība, visas inspekcijas, izņemot inspekcijas, ko veic saskaņā ar Starptautisko kuģu un ostas iekārtu aizsardzības kodeksu un Starptautisko dro šas vadības kodeksu, kā arī dokumentu izsniegšanu par kuģu komandas drošu komplektē šanu, veiks klasificēšanas sabiedrības. Līdz pievienošanās datumam šīs inspekcijas var veikt vienīgi klasificēšanas sabiedrības, kuras ir atzinusi ES.

10. nodaļa. Nodokļi

Bulgārija ir guvusi ievērojamus panākumus pievienotās vērtības nodokļa (PVN) jomās. PVN jomā 2006. gada jūlijā tika pieņemts jaunais likums par PVN. Tajā īpaši ir ietverti noteikumi par Kopienas iekšējā režīma transponēšanu. IT savienojamības jomā Bulgārija

veiksmīgi pilda savus uzdevumus, un ir jāpieliek lielākas pūles, lai savlaicīgi pabeigtu PVN e-pakalpojumu sistēmu.

13. nodaļa. Nodarbinātība un sociālā politika

Bulgārija ir guvusi labus panākumus **darba tiesību** jomā. Darba kodeksā 2006. gada maij ā tika izdarīti grozījumi, ņemot vērā *acquis*, īpaši direktīvas par kolektīvajām atlaišanām, uzņēmumu īpašnieku maiņu, nepilnas slodzes darbu, darbu uz noteiktu laiku, darba devēja maksātnespēju, darba laiku, rakstisku informāciju par individuālajiem darba nosacījumiem un jauniešu aizsardzību darbā. Tika pieņemti turpmāki tiesību akti, lai transponētu direkt īvu par darba ņēmēju nosūtīšanu un direktīvas, kuras papildina Eiropas Uzņēmējsabiedr ības un Eiropas Kooperatīvās sabiedrības statūtus, Informēšanas un konsultēšanās direkt īvu un Eiropas Uzņēmumu padomes direktīvu. Tādējādi lielākā daļa trūkumu ir novērsti. Tomēr ir turpmāk jānostiprina Darba inspekcijas administratīvās spējas un iekšējās kontroles mehānismi, lai nodrošinātu efektīvu un objektīvu *acquis* piemērošanu šajā jomā.

Ievērojami panākumi ir gūti, gatavojoties **Eiropas Sociālā fonda (ESF)** pārvaldīšanai, īpa ši saistība ar ierēdņu apmācību un darbinieku turpmāku pieņemšanu.

21. nodaļa. Reģionālā politika

Attiecībā uz **institucionālajām struktūrām** (administratīvie resursi) Bulgārija ir guvusi labus panākumus, turpinot īstenot darbā pieņemšanas plānus dažādajās attiecīgajās strukt ūrās. Algu paaugstināšana ierēdņiem, kas iesaistīti ES fondu pārvaldīšanā, atviegloja kvalificētu darbinieku pieņemšanu. Tika nodrošināta plaša apmācība, lai nodrošinātu strukt ūrfondu efektīvu īstenošanu.

Uzraudzības un novērtēšanas jomā labi panākumi tika gūti vadības un informācijas sist ēmas pamata eksperimentālās sistēmas izveidē. Ir uzsākta sākotnējā apmācība, un ir izstr ādāta visaptveroša mācību programma visiem tiešajiem lietotājiem. Vairākās pārvaldes iest ādēs ir izveidotas vērtēšanas nodaļas. Tomēr būs jāpastiprina resursu veidošana visos līme ņos, lai nodrošinātu ES fondu pilnīgu izmantošanu, tajā pašā laikā ievērojot *acquis*. Turkl āt īpaša uzmanība būs jāvelta projektu izraudzīšanas procedūrām un projektu īstenošanai.

22. nodaļa. Vide

Bulgārija ir guvusi labus panākumus **kodoldrošības jomā un aizsardzībā pret radiāciju**. Ir palielinājies darbinieku skaits Kodolenerģijas regulēšanas aģentūrā, kurā tagad strādā eksperti, kas ir atbildīgi par ārstnieciski diagnostiskās apstarošanas aspektiem.

23. nodaļa. Patērētāju un veselības aizsardzība

Šajā jomā ir gūti ievērojami panākumi. Pieņemot likumu par patēriņa kredītiem un izdarot grozījumus likumā par patērētāju aizsardzību, ievērojami panākumi ir gūti Bulgārijas ties ību aktu saskaņošanā ar acquis gan **jomās, kas saistītas ar drošību**, gan arī **ar drošību nesaistītās jomās**. Tagad sekundārajos tiesību aktos ir ietverti mehānismi, kas paredzēti patērētāju organizācijām, un Patērētāju aizsardzības komisijas tiesību aktu noteikumi. Ir izstrādāts projekts likumam par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu, kas vēl ir j āapstiprina Bulgārijas valdībai un jāpieņem parlamentam.

Ir notikusi papildu personāla pieņemšana un apmācība gan politikas veidošanas institūcijā, gan izpildinstitūcijās. Izveidojot Patērētāju aizsardzības komisiju (PAK) un Informācijas

apmaiņas koordinēšanas padomi, ir uzlabojusies **tirgus uzraudzība**. Padome ir atbildīga par PAK sadarbību ar parējām trim lielākajām tirgus uzraudzības iestādēm. Aktīvā dalība ES ātrās reaģēšanas sistēmā attiecībā uz nepārtikas precēm un pastiprinātās pārbaudes ar turpmākiem administratīviem pasākumiem norāda uz tirgus atbilstošu uzraudzību. Pēc veiktajām pārbaudēm 12% gadījumu ir sastādīti administratīvi akti, astoņos gadījumos preces izņemtas no tirgus.

Piešķirot finanšu līdzekļus vienpadsmit Bulgārijas **patērētāju organizācijām** un nodro šinot padziļinātu apmācību to darbiniekiem, turpinājās efektīvas patērētāju kustības veido šana. Šīs nevalstiskās organizācijas tika formāli iesaistītas tirgus uzraudzībā kopš kopējas r īcības memoranda parakstīšanas ar PAK. Tika uzsākta kampaņa sabiedrības informēšanai par patērētāju aizsardzības mērķiem un mehānismiem.

24. nodaļa. Sadarbība tieslietu un iekšlietu jomā

Patvēruma jomā ir atbilstoši nostiprināti bēgļu aģentūras administratīvie resursi.

Tiesu iestāžu sadarbības civillietās un krimināllietās jomā ir ratificēts Nolīgums par tiesas privilēģijām un neaizskaramību un Eiropas Padomes Konvencija terorisma novēr šanai. Attiecībā uz starptautiskās tiesiskās sadarbības kvalitāti krimināllietās 2006. gada j ūlijā tika pieņemts likums par lēmumu īpašuma vai pierādījumu nodrošināšanai izdošanu, pieņemšanu un izpildi, ja tos pieņēmušas ES dalībvalstis. Bulgārija ir guvusi labus pan ākumus šajās jomās.

2.3.2. Jomas, kurās ir nepieciešams turpmāks progress

3. nodaļa. Pakalpojumu sniegšanas brīvība

Apdrošināšanas jomā 2006. gada jūnijā Apdrošināšanas kodeksā tika pieņemti grozījumi, kuri paredz obligātu pārapdrošināšanas segumu, kas ir jāparaksta Garantiju fondam.

Tomēr Bulgārijā vēl joprojām ir daudz transporta līdzekļu ar nederīgām numura zīmēm. Garantijas fonda pārapdrošināšanas programma vēl nav īstenota. Galvenais uzdevums vēl joprojām ir daudzpusējas vienošanās parakstīšana Biroju padomēs , kā arī vienošanās parakstīšana starp kompensācijas iestādēm un garantiju fondiem, lai Bulgārijas transporta l īdzekļi varētu pārvietoties visā ES bez transportlīdzekļu civiltiesiskās apdrošināšanas (TLCA) polišu pārbaudēm pie robežām un lai nodrošinātu Ceturtās transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvas pilnīgu piemērojamību. Līdz ar to pastāv risks, ka pēc pievieno šanās joprojām būs vajadzīgas Bulgārijas transportlīdzekļu TLCA polišu pārbaudes pie robežām un ka kompensācijas iestādes nenodrošinās vai tikai daļēji nodrošinās kompens ācijas ceļu satiksmes negadījumu upuriem, kā paredzēts minētās direktīvas 6. pantā.

Pamatojoties uz panākumiem, kas gūti kopš 2006. gada maija, atlikušajos mēnešos Bulg ārijai ir jāturpina sagatavošanās darbi apdrošināšanas jomā.

Attiecībā uz **personas datu aizsardzību** Bulgārijas tiesību akti vēl nav saskaņoti ar *acquis*. Vēl arvien tiek gatavoti likuma par personas datu aizsardzību grozījumi, un vēl nav pabeigta papildu darbinieku pieņemšana Datu aizsardzības komisijā. Ir jārisina tādi jautājumi kā budžeta neatkarība un reģistrācijas un paziņošanas shēmu darbība. Ir j

āpastiprina darbības, kas saistītas ar sūdzību pieņemšanu un apstrādi, un uzraudzības iest ādei ir efektīvi jārīkojas, nosakot resursu izlietojumu un izmantojot tās rīcībā esošās pilnvaras.

4. nodaļa. Kapitāla brīva aprite

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā tika gūti panākumi, izdarot grozījumus likumā par pasākumiem nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai, kas lielā mērā atspoguļo ES Naudas atmazgāšanas apkarošanas direktīvas prasības, un saskaņojot Bulg ārijas tiesību aktu ar pārskatītajiem ieteikumiem, ko sniedza Finanšu darbības darba grupa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas novēršanas jautājumos. Bulgārijai vēl ir jāapliecina, ka tā spēj sasniegt taustāmus rezultātus tiesībaizsardzībā un kriminālvajāšanā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas lietās. *(Skatīt arī 1.2. nodaļu)*

5. nodaļa. Uzņēmējdarbības tiesības

Bulgārija ir guvusi panākumus **intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma tiesību (*IPR*)** aizsardzības jomā. Grozījumus likumā par patentiem pieņēma 2006. gada jūlijā, bet groz ījumus likumā par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un likumā par r ūpniecisko dizainu – 2006. gada augustā. Ar Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas un Eiropas Komisijas palīdzību maijā Rusē tika organizēta plaša izpratnes veidošanas konference. valsts mēroga sabiedrības informēšanas kampaņa elektroniskajos medijos sāk ās 2006. gada augustā. Ir notikušas divas Intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma tiesību aizsardzības padomes sēdes. Ir notikušas arī tikšanās ar nozares asociācijām, kuras saist ītas ar intelektuālā īpašuma tiesībām. Mācību sesijās piedalījās attiecīgās ministrijas, patentu birojs, prokuratūras darbinieki, kās arī muitnieki. Ar intelektuālā īpašuma tiesībām saistīti noziegumi ir pastāvīgs drauds, kas izvirza Bulgārijai reālus uzdevumus. Valstij ir j ānodrošina, lai aizsargātu tiesību objektu lietotāji, piemēram, kabeļu tīklu operatori, pildītu savas saistības maksāt atlīdzību.

Attiecībā uz nesen grozīto Bulgārijas likumu par patentiem ir radušās bažas saistībā ar da žiem grozījumiem, kuru rezultātā saīsinās farmaceitisku preparātu aizsardzības pagaidu sh ēmu termiņi. Dažos gadījumos to dēļ ir samazinājušās iegūtās tiesības.

7. nodaļa. Lauksaimniecība

Attiecībā uz **veterinārās kontroles sistēmām iekšējā tirgū** Bulgārijai vēl ir jāpabeidz infrastruktūras veidošana (robežkontroles posteņi) un procedūras dzīvu dzīvnieku un dz īvnieku izcelsmes produktu, kurus ieved no trešām valstīm, pārbaudēm, jāizveido efektīva kontroles sistēma dalībai iekšējā tirgū un jāparāda, ka daudziem lietotājiem paredzētās attiecīgo dzīvnieku sugu identifikācijas, reģistrācijas un pārvietošanās kontroles (izsekojamības) datubāzes darbojas reāla laika – tiešsaistes režīmā. Ir vajadzīgi **dzīvnieku slimību** kontroles pasākumi, lai nodrošinātu, ka valstī ir izskausts klasiskais cūku mēris. Visbeidzot, attiecībā uz **sabiedrības veselību** Bulgārijai vēl ir jāizveido atbilstoša svaigpiena sadalījums starp piena ražošanas uzņēmumiem piensaimniecības nozarē.

9. nodaļa. Transports

Gaisa transporta jomā Eiropas Aviācijas drošības aģentūras (*EASA*) un Apvienotās avi ācijas iestādes (*JAA*) kopējās pārbaudēs tika atklāti ievērojami un pastāvīgi trūkumi saistīb ā ar Bulgārijas Civilās aviācijas organizācijas administratīvajām spējām nodrošināt vajadz īgo drošības uzraudzību, īstenot Kopienas prasības attiecībā uz lidmašīnu sertifikāciju, lidojumderīgumu un ekspluatāciju un nodrošināt, lai lielais Neatkarīgo Valstu Savienībā izgatavoto lidmašīnu parks atbilstu šīm prasībām.

Lai izpildītu attiecīgo ES aviācijas drošības noteikumu prasības, Bulgārijai ir steidzami j āiesniedz koriģējošu darbību plāns un tas jāīsteno saskaņā ar stingri noteiktu grafiku ciešā sadarbībā ar *EASA* un tās vadībā, lai novērstu visus trūkumus drošības jomā. *EASA* pēc tam būs jāpārliecinās par šā plāna īstenošanu, pirms Bulgārijas pievienošanās veicot vēl vienu pārbaudi.

10. nodaļa. Nodokļi

Tiešo nodokļu un **savstarpējās palīdzības** jomā nekādi panākumi nav gūti, jo parlaments vēl nav pieņēmis attiecīgos tiesību aktus. Bulgārijai vēl ir jāatsakās no beznodokļu veikaliem ceļotājiem, kuri ierodas valstī.

13. nodaļa. Sociālā politika un nodarbinātība

Attiecībā uz **sabiedrības veselību** tiek gatavots turpmāks tiesību pielāgojums asiņu un asins produktu, kā arī audu un šūnu jomā, lai pabeigtu *acquis* pielāgošanu. Ir transponētas ES prasības par nopietnu blakņu un nevēlamu notikumu izsekojamību un ziņošanu par tiem. Nedaudz pastiprināti attiecīgo izpildorganizāciju administratīvie resursi. Regulāri tiek veiktas specializēto iestāžu pašreizējā tīkla pārbaudes, pēc kurām vajadzības gadījumā tiek izdoti administratīvi akti vai piemērotas sankcijas.

Attiecībā uz veselības aprūpes pieejamību, bērnu labklājību un vecu ļaužu un invalīdu apr ūpi joprojām ir jāpieliek ievērojamas pūles, lai uzlabotu dzīves apstākļus šajās iestādēs, samazinātu ievietojamo personu skaitu un izpildītu darbības, kuras ir paredzētas „Valsts r īcības plānā garīgās veselības politikas īstenošanai Bulgārijā laikposmā no 2004. līdz 2012. gadam". Neraugoties uz to, ka kopš 2006. gada maija ir gūti zināmi panākumi **soci ālā dialoga** jomā, nav pietiekami nostiprināts divpusējais dialogs un neatrisināts jautājums vēl arvien ir vajadzība pēc papildu resursiem. Pārstāvības kritēriji ir jāpiemēro objektīvi vis ām sociālo partneru organizācijām. Dalībai trīspusējā dialogā ir jāaprobežojas ar sociālo partneru organizācijām, kuram ir sociālās pilnvaras. Bulgārijai ir jāpaātrina sagatavošanās šajā jomā.

Sociālās iekļaušanas jomā vēl ir jāpievēršas vairākiem jautājumiem. Bulgārijai ir jāturpina tās analītiskais darbs un sociālās statistikas izveide par nabadzību un sociālo atstumtību atbilstoši ES rādītajiem par sociālo iekļaušanu. Jāturpina centieni uzlabot mazāk aizsargāto grupu, īpaši čigānu, stāvokli un veicināt pilnīgu to integrāciju sabiedrībā.

Bulgārija ir guvusi zināmus panākumus **diskriminācijas novēršanas** jomā. Tomēr ir j āpastiprina Komisijas aizsardzībai pret diskrimināciju administratīvās spējas. Centieni

nodrošināt efektīvu Pamatprogrammas čigānu vienlīdzīgai integrācijai Bulgārijas sabiedrīb ā īstenošanu ir izrādījušies nepietiekami.

14. nodaļa. Enerģētika

Ir gūti nelieli panākumi attiecībā uz **konkurenci un enerģijas iekšējo tirgu**. Norit elektr ības un gāzes tirgus vispārēja atvēršana, tomēr ir jāpieliek pastāvīgas pūles, lai pabeigtu elektrības un gāzes uzņēmumu *NEK* un *Bulgargas* pārstrukturēšanu. Tāpat Bulgārijai līdz pievienošanās datumam ir jāatceļ pašreizējie importa/eksporta monopoli, kā paredzēts tās likumā par enerģētiku.

Ir gūti nelieli panākumi **kodolenerģijas un kodoldrošības** jomā. Bulgārijas iestādes ir izstrādājušas dzīvotspējīgu ekspluatācijas pārtraukšanas stratēģiju, lai izpildītu to saistības par *Kozloduy* kodolspēkstacijas 1.-4. iecirkņa priekšlaicīgu slēgšanu un pēc tam to ekspluatācijas pārtraukšanu.

Tomēr ir jāturpina centieni ierosināto darbību īstenošanā. Vēl ir jāpabeidz operatīvās un administratīvās darbības, kas ir vajadzīgas šīs stratēģijas īstenošanai, īpaši jāsaņem kodolenerģijas regulatora apstiprinājums izmaiņām 1. un 2. iecirkņa licencē, kas atļauj veikt sagatavošanas darbus ekspluatācijas pārtraukšanai un demontāžai, kā arī jāsaņem „nulles jaudas" licence 3. un 4. iecirknim. Tās ir nepieciešamas, lai pēc tam īstenotu p ārskatīto stratēģiju, kas nodrošina kodolspēkstacijas visu četru iecirkņu neatgriezenisku sl ēgšanu.

15. nodaļa. Rūpniecības politika

Ir gūti panākumi **privatizācijas un pārstrukturēšanas** jomā. *(Skatīt arī nodaļu par ekonomiku.)* Tomēr tērauda rūpniecības pārstrukturēšanā panākumi ir nelieli. Bulgārija l ūdza pagarināt pārstrukturēšanas periodu līdz 2008. gadam. Tā ir piekritusi līdz 2008. gadam pagarināt termiņu valsts atbalsta atprasīšanai, ja netiktu izpildīti nosacījumi.

19. nodaļa. Elektroniskie sakari un informācijas tehnoloģijas

Vēl ir jāatrisina daži svarīgākie jautājumi **elektronisko sakaru un informācijas tehnolo ģiju** jomā. Vēl nav pabeigta jaunā primārā tiesību akta un turpmāko sekundāro tiesību aktu pieņemšana, lai transponētu 2002. gada *acquis* . Pagaidām vēl nav noteikti atbilstoši reglamentējoši pasākumi mobilo sakaru pakalpojumu vairumtirdzniecībai un efektīvu sist ēmu izmaksu uzskaitei piemērošanai. Šie pasākumi nodrošina cenu noteikšanas saistību precizitāti un taisnīgumu attiecībā uz starpsavienojumiem, vietējā tīkla atsaisti, piekļuves un balss mazumtirdzniecības pakalpojumiem. Turklāt ir jānodrošina papildu jaudas valsts regulatoram un pilnīga tā neatkarība reglamentējošās darbības veikšanai. Bulgārijas sagatavošanas darbs nav pietiekams, lai līdz pievienošanās datumam panāktu atbilstību ES tiesiskajam regulējumam.

21. nodaļa. Reģionālā politika un strukturālo instrumentu koordinācija

Programmu izstrāde norit, kā paredzēts. Tomēr ir jādara vēl vairāk, lai izveidotu atbilsto šu ieviešanas sistēmu labi sagatavotiem projektiem. Pastāv risks, ka līdz pievienošanās datumam Bulgārija nebūs sagatavojusi pietiekami daudz projektu un tāpēc nevarēs pilnībā

izmantot finanšu līdzekļus, kas tai piešķirti no struktūrfondiem.

Vēl ir jāpierāda panāktie rezultāti pareizas un efektīvas **finanšu vadības un kontroles** sist ēmas izveidē un darbībā, īpaši attiecībā uz iekšējās revīzijas struktūrām, kuras veica nelielu darbu un nav sasniegušas atbilstošu līmeni. Tika gūti panākumi cilvēku pieņemšanā darbā un apmācībā, bet vēl ir jāpabeidz kompleksu darbā pieņemšanas un apmācības plānu izstr āde. Procedūru rokasgrāmatas ir pieejamas projektu veidā. Šīs rokasgrāmatas ir ātri j āpabeidz un jāveic apmācība darbam ar tām. Procedūras ir jāpārbauda, un ir jāizveido tradicionāla prakse. Lai gan visās vadības iestādēs ir izveidotas *ex-ante* kontroles grupas, ir jāparāda, ka valsts iepirkuma procedūras ir ieviestas atbilstoši.

22. nodaļa. Vide

Nekādi īpaši pasākumi nav veikti saistībā ar sabiedrības informēšanu un iesaistīšanos pies ārņojuma integrētā novēršanā un kontrolē (*IPPC*) un *NATURA 2000* **horizontālo tiesību aktu** jomā. Ir paredzēti finanšu līdzekļi publiski pieejama vides ietekmes novērtējuma re ģistra izveidei. Tomēr reģistrs vēl nav izveidots.

Atkritumu apsaimniekošanas jomā reģionālā līmenī maz paveikts darbinieku pieņemšan ā darbā. Nepietiekama uzmanība tiek pievērsta atkritumu apglabāšanas integrēta tīkla izveidei.

Attiecībā uz **ūdens kvalitāti** ir jāpieņem grozījumi likumā par ūdeni, lai to pilnībā saska ņotu ar ES Ūdens pamatdirektīvu.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir jāpanāk administratīvo resursu turpmāka nostiprināšana cilvēkresursu, laboratoriju un iekārtu ziņā, īpaši reģionālā līmenī.

Ir gūti panākumi ***IPPC* un risku pārvaldības** jomā. No 230 integrētajām atļaujām, kuras ir jāizsniedz līdz 2007. gada oktobra beigām, līdz šim izsniegto atļauju kopējais skaits ir pieaudzis līdz 108 atļaujām. Uzsāktas procedūras attiecībā uz pārējām iekārtām. Tomēr ir j āturpina atlikušo atļauju izsniegšana un visu atļauju ieviešana, lai šo procesu varētu pabeigt savlaicīgi.

Transponēšana atpaliek **gaisa kvalitātes** jomā. Vēl arvien ir jāpieliek pastiprinātas pūles, lai pilnībā transponētu parējās direktīvas, kas attiecas uz gaisu (apkārtējais gaiss, emisiju valsts limits, emisijas kvotu tirdzniecība, sēra saturs šķidrajā kurināmajā).

Ir vajadzīgas ievērojamas pūles, lai paredzētajā grafikā gūtu panākumus pasākumu īsteno šanā šajās jomās.

24. nodaļa. Sadarbība tieslietu un iekšlietu jomā

Ir gūti panākumi attiecībā uz sagatavošanos **Šengenas *acquis* piemērošanai un topošās ES ārējās robežas pārvaldībai**. Pēc robežu integrētās pārvaldības stratēģijas un rīcības pl āna ieviešanas 2006. gada maijā pierobežas zonā tika izvietotas kopējas izmeklēšanas grupas, bet 2006. gada jūnijā pierobežas zonā tika norīkotas kopīgas muitnieku un robe

žpolicijas darbinieku mobilās vienības. Pašlaik darbojas 13 šādas grupas. Bulgārija 2006. gada jūnijā pieņēma rīcības plānu, lai vēlākā pievienošanās posmā sagatavotos dal ībai SIS II. Sagatavošanās darbi, lai pēc pievienošanās kļūtu par Šengenas Līguma dal ībvalsti, kopumā norit, kā plānots, bet Bulgārijai būs jāparāda arī praksē, ka tās sagatavo šanās darbi ir pilnībā vērsti uz SIS II, nevis uz SIS I+. Turpinājās papildu darbinieku pie ņemšana. No 2006. gadā paredzētajiem 200 papildu robežpolicistiem darbā ir pieņemti 137. Lesovas robežpārejas vietā uz Bulgārijas un Turcijas robežas 2006. gada jūlijā kā eksperimentālu projektu ieviesa „vienas maksājuma vietas" principu, bet tas tagad ir jāizv ērš uz visām Bulgārijas robežām, lai mazinātu korupcijas risku pie robežām. Bulgārijas robežpolicija un Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām *FRONTEX* 2006. gada augustā parakstīja sadarbības nol īgumu. Augustā tika parakstīta arī vienošanās ar Rumāniju par režīmu pie valsts robežām, sadarbību un savstarpēju palīdzību robežu jautājumos. Laika posmā no 2006. gada maija l īdz septembrim pie Bulgārijas valsts robežas tika aizturētas 220 personas, bet 499 person ām robežšķērsošanas vietās tika liegta ieceļošana valstī.

Bulgārijas robežas joprojām ir ļoti neaizsargātas no cilvēku tirdzniecības un preču kontrabandas viedokļa, un ir jāturpina ieguldījumi modernās iekārtās un labi apmācītu darbinieku pieņemšanā, lai nodrošinātu augsta līmeņa kontroli.

Narkotiku apkarošanas jomā nav nostiprinātas Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra ietvaros izveidotā valsts koordinācijas centra administratīvās spējas. Bulgārija joprojām ir viena no lielākajām narkotiku kontrabandas tranzīta valstīm. Svarīgs uzdevums ir narkotiku apkarošanas pasākumu īstenošana. Kopš 2006. gada maija pie Bulg ārijas robežām tika aizturēti gandrīz 180 kg heroīna, 30 kg hašiša un vairāk nekā 200 kg amfetamīnu, kā arī neliels daudzums marihuānas, *ecstasy* un kokaīna.

Informāciju par **datu aizsardzību** skatīt 3. nodaļā.

28. nodaļa. Finanšu kontrole

Attiecībā uz **ES finansiālo interešu aizsardzību** nelieli uzlabojumi vērojami krāpšanas apkarošanā. Ir uzlabota krāpšanas apkarošanas stratēģija un tās rīcības plāns, un līdz šim darbības ir īstenotas praksē. Lai pastiprinātu attiecīgo valsts iestāžu koordinācijas spējas un sadarbību ar *OLAF* krāpšanas apkarošanā un ES finansiālo interešu aizsardzībā, jūlijā Krāpšanas apkarošanas koordinācijas dienestā (KAKD) tika izveidota jauna centrālā vien ība. Centrālās vienības pareizai darbībai un attiecīgo valsts iestāžu pilnīgai sadarbībai šajā struktūrā būs jānodrošina ES finansiālo interešu efektīva aizsardzība.

3. *Acquis* pārtulkošana bulgāru valodā

Bulgārijai vēl ir jāpārtulko aptuveni 1,4% (apmēram 1 360 lappuses) un jāpārskata aptuveni 16% (apmēram 15 000 lappuses) *acquis*. Ņemot vērā situāciju citos ražošanas posmos (korektūru lasīšana, labošana, iestāžu juridisko padomnieku darba pabeigšana), tas nozīmē, ka aptuveni 51% no lappušu kopējā skaita (t.i., aptuveni 48 000 lappušu) vēl nav sagatavots *Oficiālā Vēstneša* īpašajam izdevumam, kuru publicēs no paplašināšanās datuma.

Lai nodrošinātu sekundāro tiesību aktu juridisko noteiktību, ir ļoti svarīgi, lai *acquis* tulko

šana un pārskatīšana tiktu pabeigta pirms pievienošanās. Bulgārija tiek aicināta pastiprināt centienus šā mērķa sasniegšanai.

Valsts pielikums – Rumānija

1. Jautājumi, kas izcelti maijā sniegtā ziņojuma secinājumos un attiecībā uz kuriem ir vajadzīga turpmāka rīcība

1.1. Politiskie kritēriji

Tiesu sistēma

Turpmāki panākumi ir gūti tiesu sistēmas reformas jomā. Turpinājās tiesu sistēmas reformas valsts stratēģijas un rīcības plāna īstenošana. Likumu par starpniecību, kurā paredzēta strīdu izšķiršanas alternatīva sistēma, pieņēma 2006. gada maijā. Likuma īsteno šanas uzraudzībai tiks izveidota starpniecības padome. Tieslietu ministrija, Tiesnešu augst ākā padome, praktizējoši tiesas un prokuratūras darbinieki, advokāti un ārvalstu eksperti uzsāka civilkodeksa un krimināl kodeksa, kā arī abu saistīto procesuālo kodeksu būtisku p ārskatīšanu. Tā jāpabeidz līdz 2007. gada trešajam ceturksnim. To lietu skaits Augstākās tiesas civillietu sektorā, kuru izskatīšana nav pabeigta, samazinājās no 6 126 lietām 2006. gada februāra beigās līdz 5 160 lietām septembrī.

Pēc tam, kad kāds terora akta mēģinājumā apsūdzētais paslēpās un vēlāk aizbēga no valsts apsūdzētais , 2006. gada jūlijā no amata atkapās Rumānijas ģenerālprokurors un Rum ānijas Izlūkdienesta vadītājs, Ārvalstu izlūkdienesta vadītājs un Izlūkošanas un iekšējās aizsardzības direkcijas vadītājs. Tiesu inspektori ir uzsākuši sākotnēju izmeklēšanu par iesaistīto prokuratūras un tiesas darbinieku rīcību.

Tiesnešu augstākā padome (TAP) ir sākusi grupēt dažādus tiesās izskatāmo lietu veidus p ēc to sarežģītības un mērīt vidējo laiku, kas tām tiek veltīts, lai palīdzētu tiesām efektīvāk pārvaldīt cilvēkresursus tiesu sistēmā. Lai samazinātu tiesnešu darba slodzi, tika uzsākts eksperimentāls projekts 17 tiesās, kurās darbiniekiem atļaus veikt papildu administratīvos pienākumus, kurus pašlaik pilda tiesneši. Jūnijā TAP ierosināja uzlabojumus tiesību aktos par disciplinārām sankcijām tiesnešiem. Uzlabojumu mērķis ir panākt, lai tiesneši, par kuriem notiek izmeklēšanas, nevarētu priekšlaicīgi aiziet pensijā, lai izvairītos no sankcij ām, un lai novērstu iespēju, ka tie turpina taisīt spriedumus lietās pēc tam, kad TAP ir pieņ ēmusi sākotnēju lēmumu par viņu atstādināšanu no amatiem.

TAP rīcības plāns tiek īstenots saskaņā ar grafiku, un ir veikti šādi pasākumi. Pirmkārt, ir pieņemti iekšējie noteikumi, kas liedz padomes locekļiem balsot disciplinārās lietās, kas ietekmē viņu tiesu vai prokuratūru. Otrkārt, ir veikti pasākumi, lai nodrošinātu tiesību aktu vienotu izpratni un piemērošanu. Treškārt, tiesnešu un prokuroru paaugstināšanai amatā ir noteikti objektīvāki kritēriji. Ceturtkārt, ir noteikti jauni objektīvi kritēriji darbinieku pie ņemšanai Inspekcijas departamentā, kurus piemēroja, izvēloties trīs jaunus tiesu inspektorus.

Parlaments 2006. gada maijā apstiprināja nolīgumu par 25 tiesu telpu remontu. Augustā no jauna tika atvērta Tiesu pils Bukarestē, un tagad tajā atrodas Bukarestes Apelācijas tiesa un vietējā tiesa. Tiesu sistēmā turpinājās modernu informācijas tehnoloģiju un sakaru iekārtu attīstība, un līdz 2006. gada jūlijam visas tiesas bija savstarpēji savienotas drošā t īklā. Turpinās šā tīkla paplašināšana, lai ietvertu visas prokuratūras. Lietu dokumentēšanas

un vadības sistēmas programmatūra darbojas 152 no Rumānijas 237 tiesām un 40 no tās 235 prokuratūrām. Lokālie tīkli ir izveidoti 82% tiesu un 90% no prokuratūru. Kopš 2006. gada jūlija visām prokuratūrām ir piekļuve tiesību aktiem un tiesu praksei tiešsaistē.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Pagaidām visā valstī vēl pilnībā nav nodrošināta tiesību aktu vienota izpratne un piemēro šana visu līmeņu tiesās. Pieci no ievēlētajiem četrpadsmit TAP locekļiem vēl joprojām saskaras ar iespējamu interešu konfliktu kontroles jautājumos, un viņi ieņem vadošus amatus tiesās vai prokuratūrās. Nav pietiekami nodrošināta pašreizējo inspektoru lielākās daļas objektivitāte. Ir jāpieņem darbā jauni inspektori, un tas ir jādara atbilstoši jaunajai procedūrai, lai samazinātu brīvo darbavietu skaitu un palielinātu inspektoru reģionālo p ārstāvību. TAP vēl nav atrisinājusi jautājumu par TAP atsevišķu locekļu neētisko rīcību, kas negatīvi ietekmē padomes kā kolektīvas organizācijas reputāciju. Pagaidām vēl nav pie ņemti jauni tiesību akti par juridiskās palīdzības tiesisko regulējumu. Pagaidām vēl nav nor īkots jauns ģenerālprokurors. Pagaidām vēl nav veikti pasākumi, lai novērstu nopietnos tr ūkumus Valsts ministrijā, piemēram, ļoti nevienmērīgo darba slodzi, pastāvīgas atbilstošas apmācības trūkumu un nespēju savākt statistikas datus. Šis jautājums būs jārisina priorit āri.

Kopumā turpinās virzība tiesu sistēmas reformas jomā, īpaši tās administratīvo resursu nostiprināšanā. Ir vajadzīgas turpmākas pūles, lai panāktu tiesību aktu vienotu izpratni un piemērošanu ar mērķi radīt juridisku noteiktību. Lai gan Tiesu augstākā padome ar nesen pieņemtā rīcības plāna palīdzību ir sākusi risināt dažas no galvenajām problēmām, ar kur ām saskaras tiesu sistēma, joprojām pastāv bažas par dažu padomes locekļu iespējamiem interešu konfliktiem un ētiku. Ir jāveic arī pasākumi, lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar vadības trūkumiem Valsts ministrijā.

Korupcijas apkarošanas pasākumi

Rumānija turpināja gūt panākumus korupcijas apkarošanā. Turpinājās korupcijas apkaro šanas valsts stratēģijas un rīcības plāna īstenošana. Krimināl kodeksā 2006. gada jūnijā tika pieņemti labojumi, ieviešot juridisko personu kriminālatbildību. Jūlijā tika pieņemti jauni tiesību akti, kas paredz stingrākus noteikumus attiecībā uz politisko partiju finansēšanu.

Turpināja pieaugt neatkarīgu izmeklēšanu skaits apsūdzībās par augsta līmeņa korupciju, un uzlabojās šo izmeklēšanu kvalitāte. Valsts Korupcijas novēršanas direktorāts (*DNA*) uzsāka izmeklēšanu trīs jaunās lietās par augsta līmeņa korupciju, kurā iesaistīts kāds biju šais parlamenta loceklis, pašvaldības vadoša persona un augsts civildienesta ierēdnis. Augsta līmeņa korupcijas lietās *DNA* cēla apsūdzības pret septiņām personām, no kurām četras bija valdošās koalīcijas politiķi, divas personas pārstāvēja opozīciju, un viena persona bija augsta līmeņa uzņēmējs. *DNA* arī cēla apsūdzību pret pieciem tiesnešiem un veic izmeklēšanu par vēl diviem tiesnešiem. Kopš 2006. gada marta *DNA* ir cēlusi apsūdz ības pret 199 aizdomās turamajiem, un lietās, ko ierosinājusi *DNA*, tiesas ir pasludinājušas sākotnējus spriedumus 87 apsūdzētajiem un galīgus spriedumus – 82 apsūdzētajiem. Turpināja uzlaboties *DNA* veikto izmeklēšanu kvalitāte, par ko liecina to lietu atjaunošana, kas tika slēgtas iepriekšējās vadības komandas laikā, un jaunu izmeklēšanu uzsākšana saist ībā ar ieilgušiem valsts iepirkuma skandāliem. Sakarā ar to, ka arvien vairāk *DNA* izmeklē

šanu tiek uzsāktas, pamatojoties uz informāciju, ko sniedz valsts kontroles iestādes, korupcijas apkarošanas sistēma ir kļuvusi efektīvāka. Maijā *DNA* tika piešķirtas 56 papildu amata vietas.

Administrācijas un iekšlietu ministrijas Korupcijas novēršanas ģenerāldirektorātā (*DGA*) valsts un vietējā līmenī tagad strādā 298 darbinieki. Kopš maija *DGA* ir veicis iepriekšējas izmeklēšanas par 615 personām un nodevusi visas šīs lietas kompetentam prokuratūras dienestam, kā rezultātā ir celtas 157 apsūdzības. *DGA* arī veica integritātes pārbaudes, kur ās tika atklāta korupcija ministrijā. Maijā un jūnijā Valsts muitas iestāde veica 42 savu darbinieku pārbaudes, tostarp pārbaudes, kas pamatojās uz sabiedrības sūdzībām, un to rezultātā disciplināri sodīja 41 darbinieku un vienu lietu nosūtīja *DNA* turpmākai krimin ālizmeklēšanai. Septembrī dažādu kopīgu *DGA* un *DNA* pasākumu rezultātā tika izdarīti turpmāki aresti, cita starpā arestējot 30 muitas darbiniekus, kā arī dažādus citus valsts ier ēdņus, un tas liecina par labo sadarbību, kas izveidojusies starp abām korupcijas apkaro šanas iestādēm.

Tika uzsāktas divas valsts mēroga kampaņas ar mērķi palielināt sabiedrības un civildienesta ierēdņu, tostarp tiesnešu, informētību par korupcijas negatīvajām sekām.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir vajadzīga nepārprotama visu politikā iesaistīto personu politiska griba, lai apliecinātu p ēdējā laikā korupcijas apkarošanā gūto panākumu noturību un neatgriezeniskumu. Starp parlamentāriešiem ir bijuši mēģinājumi mazināt ierosinātās Integritātes valsts aģentūras darbības efektivitāti, kad parlamentā tika izskatīts attiecīgā likuma projekts, kura pieņem šanu Rumānija bija paredzējusi Korupcijas apkarošanas valsts stratēģijā un rīcības plānā.

Parlamentā bija arī mēģinājums mainīt gan Rumānijas ģenerālprokurora, gan Korupcijas apkarošanas valsts direkcijas vadītāja iecelšanas kartību, un tas radītu papildu tiesisko un institucionālo nenoteiktību par korupcijas apkarošanas juridisko pamatu. Pieliekot ilgsto šas pūles visām izpildaģentūrām, likumdevējām iestādēm un tiesu iestādēm, ir jāpabeidz reformas, ko veic Tieslietu ministrija un *DNA*. Ir turpmāk jāuzlabo sadarbība starp diviem specializētajiem prokuratūras dienestiem augsta līmeņa korupcijas un organizētās noziedz ības lietās. Vēl arvien nav nodrošinātas pietiekamas speciālistu zināšanas visiem tiesne šiem, lai uzklausītu un pasludinātu spriedumus sarežģītās finansiālu un ekonomisku noziegumu lietās. Līdz šim nav pasludināti galīgie spriedumi lietās par augsta līmeņa korupciju, ko atklāja izmeklēšanās, kuras *DNA* uzsāka 2005. gada septembrī. Korupcija joprojām ir vispārēja problēma. Īpaši neaizsargātas ir tādas jomas kā veselības aprūpe, izgl ītība un vietējās pašvaldības.

Kopumā panākumi korupcijas apkarošanā turpinās, īpaši krimināl izmeklēšanu uzsākšanā un apsūdzību celšanā. Lai nodrošinātu nesen gūto panākumu noturību un neatgriezeniskumu, augsta līmeņa korupcijas lietās ir nepieciešamas apsūdzības, tiesved ība, galīgi notiesājoši spriedumi vainīgajiem un preventīvu sankciju piespriešana. Visām politikā iesaistītajām pusēm ir jāparāda apņēmība nopietni un efektīvi cīnīties pret korupciju un nodrošināt, ka neviens netiek uztverts kā tāds, kas stāv pāri likumiem. Tikl īdz būs izveidota darboties spējīga integritātes aģentūra un uzlabota sadarbība starp prokuratūras darbiniekiem, kuri strādā ar korupcijas un organizētās noziedzības lietām, ir j ānodrošina korupcijas apkarošanas juridiskā pamata tiesiskā un institucionālā stabilitāte.

1.2. *Acquis* kritēriji

Maksājumu aģentūru akreditācija

Labi panākumi pēdējā laikā ir gūti maksājumu aģentūru izveidošanā. Nolīgums ar IT uzņ ēmumu par IT programmatūras lietojumu izstrādi tika parakstīts 15. jūlijā, un darbs sākās j ūlija beigās. Tika sagatavots detalizēts darba plāns. Ir uzstādīta IT aparatūra. Ir pieņemti papildu darbinieki un uzsākta to apmācība.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Attiecībā uz maksājumu aģentūrām joprojām nav atrisināti vairāki jautājumi, kas saistīti ar atbilstošas IT sistēmas savlaicīgu ieviešanu, personāla, aprīkojuma un biroja telpu atbilst ību, kā arī nepilnībām lielākajā daļā vadības un kontroles procedūru.

Kopumā joprojām pastāv reāls risks, ka līdz pievienošanās brīdim maksājumu aģentūras atbilstoši nedarbosies.

*Integrēta administrācijas un kontroles sistēma (*IAKS*)*

Pēdējā laikā ir gūti panākumi IAKS izveidošanā. Nolīgums ar IT uzņēmumu par IAKS IT programmatūras lietojumu izstrādi tika parakstīts 15. jūlijā, un darbs sākās jūlija beigās. Tika sagatavots detalizēts darba plāns, un ir izstrādāts lauku saimniecību reģistra modulis. Lauksaimnieku reģistrā ir informācija par lielāko daļu lauksaimnieku, un ir gūti turpmāki panākumi saites veidošanā starp Lauksaimnieku reģistru un Zemes gabalu identifikācijas sistēmu/Ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (ZGIS/ĢIS). Ir nodrošināti papildu resursi to darbu veikšanai, kas saistīti ar ZGIS/ĢIS izveidošanu, ievērojami paātrinot šo darbu.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Joprojām ir jāpievēršas vairākiem jautājumiem, kas saistīti ar IAKS atbilstošas IT sistēmas savlaicīgu ieviešanu, Zemes gabalu identifikācijas sistēmas/Ģeogrāfiskās informācijas sist ēmas (ZGIS/ĢIS) pabeigšanas saspringto grafiku un tās kvalitāti. Turklāt ir jāpieņem un j āapmāca papildu darbinieki pārbaužu veikšanai uz vietas, jāiepērk iekārtas un jāizveido procedūru rokasgrāmatas.

Kopumā joprojām pastāv reāls risks, ka līdz pievienošanās brīdim IAKS atbilstoši nedarbosies. Visā laikposmā līdz šīs sistēmas ieviešanai būs nepieciešamas pastiprinātas p ūles, lai nodrošinātu IAKS darbotiesspēju.

TSE un dzīvnieku izcelsmes blakusprodukti

Rumānija ir guvusi labus panākumus attiecībā uz mirušu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu savākšanu un pārstrādi (*TSE*). Ar Ungārijas - Rumānijas konsorciju konkursa k ārtībā ir noslēgti līgumi par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu savākšanu, apglabāšanu un apstrādi. Ir noteikta turpmākās pārstrādes sistēmas organizācija no 2007. gada janvāra. Pašreizējos trīs pārstrādes uzņēmumus, kas atrodas Popeštos, Koldeā un Dežā, moderniz ēs, lai varētu apstrādāt dzīvnieku izcelsmes blakusproduktus atbilstoši ES normām. Veterinārās iestādes un konsorcijs vienojās par katra uzņēmuma pārstrukturēšanas un

modernizācijas detalizētu programmu. Dzīvnieku izcelsmes 1. un 2. kategorijas (augsta riska materiāls) atkritumus pārstrādās vienīgi Koldeā, savukārt Popeštu un Dežas uzņēmumi pārstrādās 3. riska kategorijas (zema riska materiāls) dzīvnieku izcelsmes atkritumus. Divos sadedzināšanas iecirkņos apstrādās atkritumus no Koldeas uzņēmuma. Konsorcija programmā ir paredzēts izveidot 21 starpposma savākšanas uzņēmumu un nodrošināt transporta līdzekļus. Konsorcijs arī ir apņēmies sadedzināt lielāko daļu gaļas kr ājumu un kaulu miltu.

Turklāt konsorcijs plāno uzbūvēt četrus jaunus pārstrādes uzņēmumus, lai pakāpeniski aizstātu pašreizējos uzņēmumus. Rumānijā 2006. gada jūnijā tika izveidota komisija ES prasībām atbilstošas pārstrādes sistēmas izveides koordinēšanai. Katra pašvaldība ir nor īkojusi parstāvi, kas uzrauga pārstrādes sistēmas attīstību.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Pārstrādes uzņēmuma modernizācijas un celtniecības grafiks, kura beigu termiņš paredzēts 2006. gada novembrī, ir ļoti saspringts attiecībā uz apstiprinājuma saņemšanu no Rum ānijas veterinārajam iestādēm un paziņošanu Komisijai. Turklāt līdzīgas bažas ir arī par starpposma savākšanas uzņēmumu celtniecības un/vai modernizācijas termiņu, kā arī par transporta līdzekļu iegādes termiņu.

Nodokļu pārvaldīšana – savietojamība ar IT sistēmām

Rumānija ir guvusi ievērojamus panākumus, sagatavojot PVN informācijas apmaiņas sist ēmu (*VIES*), PVN e-pakalpojumus (*VoES*) un akcīzes nodokļa plūsmas kontroles sistēmu (*EMCS*). Rumānijas Finanšu ministrija kopā ar projekta grupu ir uzņēmusies līdzatbildību par sistēmas ieviešanu. Rumānija ir sekmīgi veikusi *VIES* un *EMCS* lietojumu standartatbilstības pārbaudes un līdz ar to ir izpildījusi savus pienākumus šajā jomā. *VoES* attīstība notiek, kā plānots, lai pievienojoties tā pilnībā darbotos, ja Rumānija saglabās līdz šinējos tempus.

2. Citi jautājumi, saistībā ar kuriem 2006. maijā bija nepieciešams turpmāks progress

Šajā iedaļa ir novērtēts Rumānijas progress saistībā ar politiskiem un ekonomiskiem krit ērijiem un *acquis* jomām, kuras atbilstoši ziņojumam, ko sniedza maijā, vēl nebija sak ārtotas.

2.1. Politiskie kritēriji

Valsts pārvaldes reforma

Ir gūti panākumi valsts pārvaldes reformas īstenošanā. Jūlijā parlaments pieņēma divus svarīgus likumus. Pirmais bija likums par pašvaldību finansēm, bet otrais – likums par valsts ierēdņiem, ar ko grozīja valsts ierēdņu kodeksu. Ar pirmo likumu pabeidza juridiskā pamata izveidi decentralizācijai. Turpinās darbs, lai nodrošinātu centrālās valdības kompetenču nodošanu vispiemērotākajam vietējam līmenim. Tiek gatavoti grafiki un procedūras pienākumu un resursu pārvaldības, tostarp finanšu, decentralizēšanai. Decentralizācijas process jau ir uzsākts.

Grozītā likuma par civildienesta ierēdņiem mērķis ir administratīva decentralizācija. Tas arī uzlabo civildienesta ierēdņu darbā pieņemšanas procedūru un nosaka to tiesības un pien ākumus. Turklāt tā mērķis ir noteikt karjeras struktūru un procedūras civildienesta augsta līmeņa ierēdņu pieņemšanai darbā un depolitizēt šo dienestu.

Nelieli panākumi ir gūti politikas formulējuma uzlabošanā. Ir definēta valdības ģener ālsekretariāta loma. Valdība ir sagatavojusi rokasgrāmatu par ietekmes novērtēšanas metodiku, kā arī sagatavojusi visaptverošu metodiku stratēģiskai plānošanai ministriju un valdības ģenerālsekretariāta līmenī. Pēdējā ir ietverti pasākumi, kas sniedz skaidru un visaptverošu juridisko bāzi valsts politikas virzienu izstrādei un koordinēšanai, aktīvi piedaloties pilsoniskai sabiedrībai.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Šķiet, ka vēl arvien kavēsies likuma sagatavošana par vienotu apmaksas sistēmu civildienesta ierēdņiem, kas papildinās valsts ierēdņu kodeksu. Pieņemot tiesību aktus (laik ā no 2006. gada februāra līdz jūlijam tika pieņemti 105 tiesību akti), valdība vēl arvien pa ļaujas uz ārkārtas rīkojumiem. Tādējādi tiek apieta parlamenta likumdošanas un pārraudz ības funkcija, kas būtu pieļaujami tikai izņēmuma gadījumos.

Cilvēku tirdzniecība

Stratēģiju un rīcības plānu cilvēku tirdzniecības apkarošanai laikposmam no 2006. līdz 2010. gadam pieņēma 2006. gada augustā. Ir gūti panākumi brīvo darba vietu aizpildīšanā Cilvēku tirdzniecības apkarošanas valsts aģentūrā un palīdzības, ko piedāvā upuriem, uzraudzībā. Tiks izveidoti astoņi reģionālie biroji un IT sistēma atgriezušos upuru reģistr ācijai, lai varētu tiem sniegt palīdzību. Ir plānots izveidot daļēji valsts finansētu programmu, lai nodrošinātu upuriem vajadzīgo medicīnisko, psiholoģisko un juridisko pal īdzību. Līdz šim 2006. gadā valsts vai nevalstisku organizāciju centros vai mājās palīdzība tika sniegta 130 upuriem. 2006. gada maijā tika atklāti 45 cilvēku tirdzniecības gadījumi, kuros bija iesaistīts 91 tirgotājs, no tiem 15 tika arestēti.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir jāpieliek turpmākas pūles, lai atvieglotu upuru sociālo integrāciju. No 34 amata vietām a ģentūrā vēl ir brīvas 16 vietas. Pagaidām vēl nav pieņemts palielināts budžets, kas atspogu ļotu aģentūrai uzliktos pienākumus. Vēl nedarbojas IT sistēma, kas ir vajadzīga atgriezu šos upuru reģistrēšanai, un nav daudz pasākumu, lai palīdzētu upuriem no jauna sociāli integrēties.

Slikta izturēšanās apcietinājumā un ieslodzījuma apstākļi

Ir gūti panākumi ieslodzījuma apstākļu uzlabošanā. Rumānijas policija ir no jauna apr īkojusi sešas ieslodzījuma vietas un vienu slēgusi. Maijā un jūnijā policija veica pirmstiesas ieslodzījuma apstākļu pārbaudes deviņos novados un piecos policijas iecirkņos Bukarestē. Nekādi cilvēktiesību vai procesuālo normu pārkāpumi, piemēram, pirmstiesas ieslodzījumā esošu personu un notiesāto turēšana vienā kamerā, netika atklāti. Kriminālizmeklēšanas galvenā pārvalde saņēma trīs sūdzības par policijas darbinieku sliktu izturēšanos. Turpmāk

ās izmeklēšanās tika konstatēts, ka tās ir nepamatotas. 2006. gada jūnijā pieņēma likumu par kriminālsodu uzlikšanu, kas paredz atšķirīgu ieslodzījuma režīmu cietumos (stingra režīma, slēgta tipa, daļēji atklāta tipa un atklāta tipa). Likums arī paredz ieslodzījuma apstākļu uzlabojumus un pastiprina tiesnešu uzraudzību pār sodu izciešanu.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Turpina pienākt ziņojumi par tiesībaizsardzības iestāžu un cietuma darbinieku slikto izturēšanos, tostarp par spēka pārmērīgu lietošanu. Minētās sūdzības tiesā vēl arvien tiek izskatītas reti, un kopš maija nekādas sankcijas nav pieņemtas. Ir jāturpina centieni pārvietot personas, kas atrodas preventīvā ieslodzījumā, no policijas iecirkņu pagrabiem uz piemērotākām telpām.

Bērnu aizsardzība

Ir gūti turpmāki panākumi bērnu aizsardzībā. Varas iestādes turpināja 2005. gadā pieņemto tiesību aktu par bērnu tiesībām un adopciju īstenošanu. Līdz ar to Rumānijas tiesību akti atbilst ANO Konvencijai par bērnu tiesībām un ir līdzvērtīgi dalībvalstu tiesību aktiem. Turpināja samazināties to bērnu skaits, kuri uzturas bērnu iestādēs. Dzīves apstākļi pārējās iestādēs ir ievērojami uzlabojušies un tagad kopumā ir labā līmenī. Daudzi bērni ir atgriezušies ģimenēs vai arī atrodas tādu audžu vecāku apgādībā, kuri tam ir apmācīti. Turklāt ir rūpīgi jāīsteno rīcības plāns, kura mērķis ir palīdzēt mātēm, lai atturētu tās no jaundzimušo pamešanas. Attiecībā uz bērniem - invalīdiem Rumānijas iestādes ir izveidojušas darba grupu, kura rūpīgi pārbaudīs šo bērnu dzīves apstākļus izvietošanas centros, slimnīcās un internātskolās ar mērķi uzlabot šos apstākļus.

Invaliditāte un garīgā veselība

Ir gūti nelieli panākumi. Rīcības plānu garīgās veselības reformas īstenošanai laikposmā no 2006. līdz 2009. gadam pieņēma 2006. gada maijā. Garīgās veselības reformas koordinēšanai 2006. gada augustā tika izveidots Garīgās veselības valsts centrs. Turpinās un ir steidzami jāpabeidz sociālo darbinieku pieņemšana, kuri uzraudzīs cilvēktiesību ievērošanu psihiatriskajās iestādēs. Samazinājās iestādēs ievietoto invalīdu skaits. Invalīdu valsts iestāde nesen piešķīra līdzekļus nevalstiskām organizācijām pakalpojumu sniegšanai invalīdiem. Tiek gatavoti 18 sociālie pakalpojumi, piemēram, apmācība un profesionālā integrācija, pagaidu aprūpes centri un aprūpe mājās.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Attiecībā uz invaliditāti tagad par neapšaubāmu prioritāti ir jākļūst kvalitatīvu pakalpojumu veicināšanai invalīdiem, piemēram, alternatīvu pašvaldību pakalpojumu sniegšanai, kā arī nodarbinātības un izglītības iespēju paplašināšanai. Lai gan ir veikti daži pasākumi, lai atrisinātu visneatliekamākos uzdevumus, garīgās veselības jomā ir vairāk jāstrādā pie tā, lai likvidētu pārapdzīvotību dažās psihiatrijas iestādēs un nodrošinātu pietiekamu darbinieku skaitu un ārstēšanu. Lai nodrošinātu garīgās veselības reformas savlaicīgu īstenošanu, šim darbam ir jākļūst par vispārējās koncepcijas sastāvdaļu, un tam jānodrošina pastāvīga uzraudzība.

Īpašumu atgūšana

Ir gūti turpmāki panākumi īpašumu atgūšanas jomā. Ir laboti tiesību akti, lai racionalizētu kompensāciju noteikšanas un maksājumu kartību. Tomēr pieprasījumu apstrāde joprojām norit lēni.

Mazākumtautību aizsardzība un integrācija

Mazākumtautību aizsardzības jomā vērojams ļoti neliels progress. Parlamentā vēl tikai apspriež likuma par mazākumtautību statusu projektu un vienlīdzības un nediskriminējošas attieksmes un multikulturālisma principus. Ir cieši jāseko šim likumdošanas procesam. Jaunajā nodarbinātības valsts plānā, kuru apstiprināja 2006. gada augustā, ir paredzēta mēr ķtiecīga rīcība attiecībā uz mazākumtautībām, tostarp čigāniem. Lai nodrošinātu atbilstību ES standartiem attiecībā uz Diskriminācijas novēršanas valsts padomes neatkarību, tika izdarīti grozījumi likumā par jebkura veida diskriminācijas novēršanu un sodīšanu par to. L īdz ar reģionālo biroju attīstību ir uzlabojušās Čigānu valsts aģentūras administratīvās sp ējas. Aģentūra arī ir uzsākusi tādu pašvaldību projektu īstenošanu, kuri var dot nozīmīgu un ilglaicīgu ieguldījumu čigānu stāvokļa uzlabošanā. Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

To īstenošana norit lēni. Čigānu mazākumtautības sociālā iekļaušana joprojām ir struktur āla problēma. Vispārējie dzīves apstākļi vēl arvien ir neatbilstoši. Turpmāk ir jāizstrādā un jāīsteno nodarbinātības pasākumi. Ne vienmēr tiek nodrošināti atbilstoši resursi ar čig āniem saistīto stratēģiju un politikas virzienu īstenošanai, īpaši vietējo pašvaldību līmenī. Rumānijas iestādes pagaidām vēl nav parādījušas, ka visos līmeņos tiek piemērota nulles tolerances politika attiecībā uz rasismu pret čigāniem.

Joprojām vērojami vardarbības un čigānu aizskaršanas gadījumi, piemēram, policijas kratī šanas un čigānu izraidīšana no kopienām, nenodrošinot tiem alternatīvu izmitināšanu. Kopumā ir zems informētības līmenis par čigānu stāvokli un valdības stratēģiju attiecībā uz čigāniem, īpaši vietējās pašvaldībās, kuras ir atbildīgas par izraidīšanām. Ir jāsniedz atbalsts vietējām pašvaldībām, lai izstrādātu kopienas attīstības projektus un rastu risin ājumus problēmām, kas saistītas ar čigānu vai citu mazākumtautību apmetņu likumību. Institucionālais pamats valsts stratēģijas īstenošanai attiecībā uz čigāniem vēl nav pietiekami efektīvs, un tas sliecas mazināt Čigānu valsts aģentūras lēmumu pieņemšanas sp ējas un čigānu tautības pārstāvju iespējas reāli piedalīties lēmumu pieņemšanā attiecīgajās jomās. Ir nekavējoties jāpastiprina un pēc pievienošanās jāturpina Rumānijas sagatavošan ās darbs šajā jomā.

2.2. Ekonomiskie kritēriji

Makroekonomikas stabilitāte un politikas virzienu komplekss

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, no jauna tika apstiprināts, ka tā ir funkcionējoša tirgus ekonomika, un secināts, ka ir pieņemti atbilstošāki fiskālās, monetārās un algu politikas virzieni. Kopš ziņojuma sniegšanas panākumi ir gūti šādās jomās. Vispārējā valsts budžetā 2006. gada pirmajos sešos mēnešos bija pārpalikums 1,5% apmērā no IKP. Turpinājās deflācijas process. Ņemot vērā inflācijas spiedienu un riskus, centrālā banka paaugstināja obligāto rezervju prasības un nedaudz paaugstināja politikas procentu likmes. Algu reālo pieaugumu lielā mērā sedza ražīguma pieaugums.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Sakarā ar to, ka sākotnējo 2006. gada budžeta deficīta mērķi 0,5% apmērā no IKP aprīlī paaugstināja līdz 0,9%, bet jūnijā līdz 2,5%, tika ievērojami atslābināta fiskalā politika. Budžeta izdevumi tika palielināti par gandrīz 3,5% no IKP, no kuriem 0,4% no IKP ir paredzēti ierēdņu algu palielināšanai. Šī cikliskā politika atšķiras no vidējā termiņa fiskālās politikas, ko Rumānija bija iesniegusi agrāk. Tā rada lielāku risku, ka nākotnē varētu tikt p ārsniegta 3% no IKP budžeta deficīta atsauces vērtība. Inflācijas gaita nedeva pārliecību, ka tiks izpildīts 2006. gada mērķis. Brīvāka fiskālā politika un straujš kredītu pieaugums pasliktina izredzes izpildīt nākamā gada inflācijas mērķi.

Izdevumu reforma un nodokļu atbilstība

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, secināts, ka ir jāturpina valsts izdevumu reforma un nodokļu atbilstība un jānostiprina nodokļu ieņēmumi. Kopš ziņojuma sniegšanas pan ākumi ir gūti šādās jomās: ienākumu nodokļa iekasēšana, kā arī PVN ieņēmumi; grozījumi attiecībā uz nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru paplašināja nodokļu bāzi un uzlaboja nodokļu likmju struktūru.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Līdztekus izdevumu politikas atvieglošanai netika veikti pasākumi, lai uzlabotu valsts izdevumu sakārtošanu pēc prioritātēm un vairotu spējas īstenot lielus valsts ieguldījumu projektus. Ieguldījumiem tika paredzēta tikai aptuveni puse no papildu izdevumiem. Valsts sektorā algas, subsīdijas un preču un pakalpojumu valsts iepirkums palielinājās par 1,1% no IKP. Parlaments vēl nav pilnībā apstiprinājis pensiju reformu. Joprojām ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi nodokļu iekasēšanā un atbilstībā, lai uzlabotu finanšu noturību.

Privatizācija un rūpniecības pārstrukturēšana

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, no jauna tika apstiprināts, ka tā ir funkcionējoša tirgus ekonomika, kur atkarībā no strukturālajām reformām ir nepieciešams turpināt ener ģijas, ieguves un transporta nozaru pārstrukturēšanu un gūt panākumus privatizācijas programmas īstenošanā. Kopš ziņojuma sniegšanas ir gūti nelieli panākumi. Nedaudz samazinājās to uzņēmumu skaits, kuros ir valsts daļas. Tika privatizēti vai nodoti likvid ācijai četri privatizācijas aģentūras (*AVAS*) portfelī iekļauti uzņēmumi, kuros lielākā daļa akciju pieder valstij. Turpinājās enerģētikas cenu pielāgošana izmaksu līmenim. Saskaņā ar ieguves pārstrukturēšanas programmu turpinājās raktuvju slēgšana un nodarbinātības piel āgošana.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Sasniegumi privatizācijas jomā atpalika no valdības mērķiem, un kopumā process banku darbības, enerģētikas un aizsardzības nozarēs noritēja lēni. Vēl arvien ir valsts uzņēmumi (konkrētā gadījumā *Tractorul Brasov*), kur likvidēšanas vietā priekšroka tiek dota pastāv īgai palīdzībai no valsts. Vēl joprojām nav izpildīts uzdevums līdz 2006. gada marta beig ām nodalīt piecus lielus rūpniecības uzņēmumus. Lai nostiprinātu konkurenci iekšējā tirgū, ir jāsamazina atšķirības starp starptautisko un vietējo ražotāju gāzes cenām.

Uzņēmējdarbības vide

Ziņojumā, ko sniedza 2006. gada maijā, secināts, ka joprojām uzkrājas jauni parādi un bankrotu regulējums ir nepilnīgs. Kopš ziņojuma sniegšanas ir gūti nelieli panākumi: samazinājies nokavēto nodokļu maksājumu apjoms, un jauni parādi uzkrājās lēnāk. Lielie nodokļu parādnieki arvien vairāk nonāca bankrota priekšā vai saskārās ar tiesu izpildītāju procedūrām. Nedaudz uzlabojās rēķinu apmaksa enerģētikas nozarē. Tik reģistrēts liels skaits maksātnespējas gadījumu, pieauga samaksāto parādu skaits, un bija vairāk ātri atmaksātu parādu. Lielie nodokļu parādnieki arvien vairāk nonāca bankrota priekšā vai saskārās ar tiesu izpildītāju procedūrām. Nedaudz pieauga rēķinu apmaksas tempi enerģ ētikas nozarē.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Joprojām ir ievērojami kopējie un jaunie nodokļu parādi, īpaši valsts uzņēmumiem. Vald ība atsāka lielu parādu atlaišanas praksi, nolemjot vienam no galvenajiem enerģijas piegād ātājiem dzēst parādus 1% no IKP apjomā, neiesniedzot pārliecinošus pārstrukturēšanas pasākumus. Rēķinu nemaksāšanai enerģētikas nozarē joprojām ir pastāvīgs raksturs. Lai radītu vienādus spēles noteikumus uzņēmumiem, ir jānostiprina finansiālā disciplīna un ir j āpilnveido tiesu iestāžu darbība.

2.3. *Acquis* kritēriji

Šajā iedaļā atbilstoši divām kategorijām novērtēti notikumi tajās *acquis* jomās, kurās 2006. gada maijā bija nepieciešamas pastiprinātas pūles.

– Pirmkārt, tās ir jomas, kurās gūti ievērojami panākumi un kurās, saglabājot pašreizējos tempus, Rumānijas sagatavošanās norit, kā plānots.

– Otrkārt, tās ir jomas, kurās joprojām nepieciešami turpmāki panākumi un kurās Rum ānijai ir jāturpina sagatavošanās darbi.

2.3.1. Jomas, kurās sagatavošanās norit, kā plānots

1. nodaļa. Preču brīva aprite

Ir gūti panākumi **horizontālo un procesuālo pasākumu** jomā, īpaši attiecībā uz administratīvajām spējām akreditācijas nozarē. Ir pilnveidoti Rumānijas akreditācijas iest ādes statūti, ir pieņemti darbinieki un veikta apmācība, un ir sagatavota vai pabeigta dokumentācija, lai atgūtu tās parakstītājas statusu attiecībā uz Daudzpusējo nolīgumu par sadarbību kvalitātes vadības sistēmu un preču sertifikācijas iestāžu akreditācijā. Kopumā Rumānija ir guvusi apmierinošus panākumus iepriekš minētajā preču brīvas aprites jomā.

2. nodaļa. Personu brīva pārvietošanās

Rumānija ir guvusi labus panākumus, pateicoties tam, ka parlaments pieņēma tiesību aktus ar mērķi transponēt tos *acquis* par **pilsoņu tiesībām**, kuri attiecas uz Eiropas Savienības pilsoņu un to ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā, un tam, ka izdarīja grozījumus tiesību aktos, lai nodrošinātu, ka pret ES valstu valstspieder

īgajiem, kuri nav Rumānijas valstspiederīgie, ir tāda pati attieksme kā pret Rumānijas valstspiederīgajiem attiecībā uz piekļuvi izglītībai un mācību maksu. Vēl nav transponēts *acquis* attiecībā uz **vēlēšanu tiesībām**. Rumānijai atlikušajos mēnešos ir jāturpina sagatavošanās darbs šajā jomā.

3. nodaļa. Pakalpojumu sniegšanas brīvība

Labi panākumi ir gūti šķēršļu apzināšanā **tiesībās veikt uzņēmējdarbību un sniegt pakalpojumus** un neatbilstību EK Līgumam novēršanā. Rumānijā tagad ir izveidots tiesiskais regulējums, kas ļauj Eiropas Kopienas un Eiropas Ekonomikas zonas iedzīvot ājiem uz laiku sniegt pakalpojumus, nesaņemot papildu licences.

6. nodaļa. Konkurences politika

Rumānija turpināja gūt panākumus **valsts atbalsta** īstenošanas jomā. Konkurences padomes novērtējuma par valsts atbalsta pasākumiem un to analīzes kvalitāte un objektivit āte joprojām ir apmierinoša. Rumānija panāca valsts atbalsta disciplīnas ievērošanu tādā m ērā, ka valsts iestādes un nozare tagad zina savas attiecīgās tiesības un pienākumus, pat ja valsts atbalsta piešķīrēju iestāžu (īpaši Finanšu ministrijas) darbība ir jāuzlabo. Konkrētais gadījums attiecas uz valsts atbalstu, atbrīvojot no nodokļiem valsts loteriju. Ir jāturpina centieni, lai pabeigtu atbalsta pasākumu novērtēšanu tiem lielajiem uzņēmumiem, kuriem ir nepieciešama pārstrukturēšana.

Attiecībā uz valsts atbalstu tērauda rūpniecībai Rumānijas iestādes cieši sadarbojās ar Komisiju tērauda rūpniecības pārstrukturēšanas valsts programmas īstenošanā. Rumānija turpināja ievērot savu apņemšanos pārstrukturēšanas valsts programmā nepiešķirt nekādu atbalstu tērauda ražošanas uzņēmumiem.

Tomēr ir vajadzīgas pastiprinātas pūles, lai nodrošinātu to, ka pārstrukturēšanas posma beigās tērauda ražošanas uzņēmumi atgūst ilgtermiņa dzīvotspēju. Pārstrukturēšanas atbalsts tērauda ražošanas uzņēmumiem, ko piešķīra ārpus pārstrukturēšanas valsts programmas, ir atgūts.

7. nodaļa. Lauksaimniecība

Ir gūti panākumi lielākajā daļā no jomām. Ir pastiprinātas administratīvās spējas (personāls un turpmāk veiktā apmācība) lielākai daļai **kopējā tirgus organizāciju**. Ir sagatavotas vai pabeigtas vairākas procedūru rokasgrāmatas. Galvenie panākumi konkrētās nozarēs ir š ādi: 128 intervences centru labībai oficiāla apstiprināšana; 288 piena iepircēju oficiāla apstiprināšana, valdības izstrādātā metodika individuālu piena kvotu piešķiršanai un valsts rezerves izveidošana; gaļas nozarē tika pabeigta tiesiskā regulējuma izveide liemeņu klasifikācijai, un sāka darboties cūku liemeņu klasifikācijas sistēma. Vīna dārzu reģistrs tagad ir izveidots atbilstoši Integrētajai administrācijas un kontroles sistēmai (IAKS).

Veterinārijas jautājumos tagad darbojas Uzlabošanas un reprodukcijas valsts aģentūra **zootehnikas** jomā. Runājot par **veterinārās kontroles sistēmu iekšējā tirgū**, ir izveidota dzīvnieku identifikācijas un to pārvietošanās reģistrācijas sistēma. Darbojas liellopu datub āze. Tomēr ir ievērojami jāuzlabo šīs datubāzes pārvaldīšana, kas nozīmē veterināro iestā žu administratīvo spēju nostiprināšanu. Veiksmīgi turpinās astoņu robežkontroles punktu

(RKP) celtniecība. Tiek apmācīti darbinieki. Saskaņā ar Rumānijas grafikiem visiem RKP j ādarbojas 2006. gada oktobrī.

8. nodaļa. Zivsaimniecība

Pieņemot ārkārtas rīkojumus, kas precizē struktūrfondu pārvaldīšanu, Rumānija ir guvusi labus panākumus **zivsaimniecībā**. Zivsaimniecības resursu pārvaldes valsts uzņēmums līdz ar to turpmāk vairs netiks uzskatīts par starpposma struktūru ES līdzekļu īstenošanai. Veiksmīgi norit valsts stratēģiskās programmas un darbības programmas sagatavošanas darbs. Ir nostiprinātas Zivsaimniecības un akvakultūras valsts aģentūras vispārējās administratīvās spējas.

10. nodaļa. Nodokļi

Tiešo nodokļu jomā Rumānija lielā mērā ir pabeigusi to direktīvu transponēšanu, kuras attiecas uz netiešajiem nodokļiem, ko uzliek kapitāla piesaistīšanai, apvienošanās dar ījumiem, meitas uzņēmumiem, procentiem un honorāriem un ietaupījumiem. Tomēr pirms pievienošanās ir vajadzīgas korekcijas dažos aspektos. Ar nodokļu kodeksa pieņemšanu ir pabeigta arī pielāgošana administratīvas sadarbības un savstarpējās palīdzības jomā. Rum ānija arī ir atteikusies no visiem beznodokļu veikaliem pie visām tās sauszemes robežām. Ja grozījumi tiks pieņemti, šajā jomā Rumānija būs gatava pievienoties.

Ir gūti panākumi **netiešo nodokļu** jomā. Transponējot nosacījumus, kas attiecas uz visu saskaņoto produktu kategoriju apriti Kopienas iekšienē un uz Enerģētikas direktīvu, ar nodokļu kodeksu tiek pabeigta pielāgošana šajā jomā. Rumānija arī ir sasniegusi minimālo līmeni nodokļiem, kurus piemēro enerģētikas produktiem (izņemot etilētu benzīnu un mazutu), alkoholam un tabakas precēm un ir ieviesusi akcīzes nodokļa samazināto likmi (50%) augļu mazo audzētāju personīgam patēriņam. PVN jomā ar jauno nodokļu kodeksu, kas stāsies spēkā 2007. gada 1. janvārī, tiks novērstas atlikušās neatbilstības ar *acquis* un tiks ieviests Kopienas iekšējais režīms. Tomēr ar nodokļu kodeksu tiek ieviesti t ādi tiesību akti par automašīnu aplikšanu ar nodokļiem, kas neatbilst EK Līgumam un Eiropas Kopienu Tiesas tiesu praksei.

18. nodaļa. Izglītība un apmācība

Attiecībā uz **Kopienas programmām** tika nolemts deleģēt programmas „Jaunatne rīcībā" turpmāko vadību Mūžizglītības valsts programmas un programmas „Jaunatne rīcībā" apvienotajai aģentūrai. Pēc tam būtu vajadzīga atbilstoša rīcība, lai nodrošinātu, ka apvienošanās notiek labvēlīgos apstākļos. Ir paredzēts parakstīt trīspusēju protokolu starp Izglītības un pētniecības ministriju, Jaunatnes valsts iestādi un Valsts aģentūru, lai nodro šinātu koordināciju un uzraudzību un līdzekļu pārskatāmu un pareizu izlietošanu.

21. nodaļa. Reģionālā politika

Labi panākumi ir gūti attiecībā uz **institucionālajām struktūrām** (administratīvie resursi). Rumānija pamatā ir izpildījusi darbā pieņemšanas un apmācības plānus. Ir uzsākta vadošo iestāžu uzdevumu deleģēšana starpposma struktūrām. Ir veikti daži pasākumi koordinēšanas procedūru jomā. Projektu atbalsta kanālu sagatavošana ir labi pavirzījusies uz priekšu lielākajā daļā nozaru.

Tā kā vienotas Vadības informācijas sistēmas izveidošana noritēja pēc grafika, labi pan ākumi tika gūti arī attiecībā uz **uzraudzību un novērtēšanu**. Izveidojot vērtēšanas grupas, izstrādājot novērtēšanas stratēģijas projektu, veicot apmācību un palielinot inform ētību, tika turpmāk attīstītas novērtēšanas spējas.

Tomēr būs jāpastiprina resursu palielināšana visos līmeņos, lai nodrošinātu ES fondu piln īgu izmantošanu, vienlaikus ievērojot *acquis*. Pastiprināta uzmanība būs jāvelta projektu atlases procedūrām un projektu īstenošanai, lai nodrošinātu, ka netiek pieļautas probl ēmas, kas bija vērojamas ar pirmspievienošanās fondiem.

22. nodaļa. Vide

Labi panākumi vērojami attiecībā uz **administratīvajiem resursiem** kopumā. Tika veikta darbinieku pieņemšana un apmācība. Ir uzlabojies pienākumu sadalījums starp vides iestā žu dažādiem līmeņiem. Tomēr vēl ir jānostiprina ministrijas un Vides valsts aģentūras konsultatīvā loma attiecībā uz reģionālajām un vietējām aģentūrām. Līdz pievienošanās datumam ir jāpieņem darbinieki atlikušajās brīvajās amata vietās un jāturpina apmācība, lai nodrošinātu darbinieku atbilstošu skaitu un kvalitāti.

Horizontālo tiesību aktu jomā ir pabeigta tiesību aktu pielāgošana attiecībā uz sabiedr ības līdzdalību un tiesu pieejamību, un to īstenošanai jānotiek nekavējoties.

Atkritumu apsaimniekošanas jomā ir transponēti pilnīgi visi tiesību akti. Ir nostiprināti administratīvie resursi, un jo īpaši reģionālais līmenis tagad ir labāk sagatavots, lai īstenotu *acquis* atkritumu apsaimniekošanas jomā. Ir pabeigta atkritumu apsaimniekošanas reģion ālo plānu projektu izstrāde. Ir veikti citi svarīgi sagatavošanās pasākumi, lai īstenotu direkt īvas par atkritumu iznīcināšanas poligoniem, izlietoto iepakojumu un elektrisko un elektronisko iekārtu radītiem atkritumiem. Tomēr būtu jāuzlabo vadības un konsultatīvās funkcijas valsts līmenī.

Tiesību aktu transponēšana ir pabeigta **ūdens kvalitātes** jomā. Ūdens kvalitātes uzraudz ība tiek veikta atbilstoši tiem parametriem un tādos intervālos, kā noteikts *acquis*. Ir veikti citi svarīgi īstenošanas pasākumi, tostarp dzeramā ūdens sateces baseinu apzināšana un jauna inventāra iegāde savākšanas sistēmu izveidei un notekūdeņu attīrīšanai. Turpinājās ieguldījumi ūdens infrastruktūrā, un ir izstrādāta jauna finanšu stratēģija.

Rūpnieciskā piesārņojuma jomā labi panākumi vērojami atļauju izsniegšanas procesā saskaņā ar direktīvu par piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli (*IPPC*). No 607 pieteikumiem, kuriem ir vajadzīga atļauja, 2006. gada 31. augustā tika iesniegti 549 pieteikumi un izsniegtas 272 atļaujas. Ūdens licencēšanas process ir saskaņots ar atļauju izsniegšanas *IPPC* procedūrām, un līdz ar to vairs nepastāv risks, ka šis process varētu aizkavēties. Tomēr joprojām ir svarīgi, lai atlikušās atļaujas tiktu izsniegtas savlaicīgi, nepazeminot kvalitāti.

24. nodaļa. Sadarbība tieslietu un iekšlietu jomā

Ir gūti panākumi arī **policijas sadarbības un organizētās noziedzības apkarošanas** jom

ā. Valsts policijā ir pieņemti vairāk nekā 1 000 jauni darbinieki, no kuriem lielāko daļu nodarbinās galvenokārt sabiedriskās kārtības uzturēšanā. Lai palielinātu policijas iespējas nokļūt attālinātos lauku apvidos, ir iegādātas jaunas patruļmašīnas. Ar IT papildu iekārtu un programmatūras palīdzību ir paplašinātas iespējas apkarot organizēto noziedzību. Tiesu medicīnas laboratorija ir saņēmusi jaunas iekārtas DNS analīzēm.

Cīņā pret narkotikām Narkotiku apkarošanas valsts aģentūrā darbinieku skaits ir palielin ājies līdz 95% no Rumānijai noteiktā mērķa, un visā valstī no jauna ir aprīkoti 7 konsult āciju centri. No maija līdz 26. jūnijam pārtverti aptuveni 20kg narkotiku, tostarp gandrīz 2kg heroīna un vairāk nekā 1 800 *ecstasy* tablešu. Turklāt ir pārtverti vairāk nekā 63kg un 440 litri prekursoru ķīmisko vielu, ko izmanto narkotiku ražošanā.

Tiesiskās sadarbības jomā **civillietās un krimināllietās** tiešsaistē ir publicēti noradījumi tiesu un prokuratūras darbiniekiem, kuros aprakstītas procedūras, kas ir jāievēro pēc pievienošanās. Turpinās sagatavošanās darbs Rumānijas integrācijai Tiesiskās sadarbības t īklā, un attiecīgās mācību iestādes ir veikušas apmācību šajā jomā.

28. nodaļa. Finanšu kontrole

Rumānija ir pieņēmusi **valsts iekšējās finanšu kontroles** izveidošanas vispārēju stratēģiju atbilstoši starptautiskiem standartiem un ES labākajai praksei. Tās īstenošana virzās uz priekšu un norit saskaņā ar *acquis*. Vadības atbildības lokā pakāpeniski tiek integrēta finan šu preventīvā kontrole.

Attiecībā uz **kontroli pār strukturālo darbību izdevumiem** pilnībā darbojas pirmspievienošanās *ISPA* fondu īstenošanas aģentūras, un Rumānijā ir nodrošināta visas *ISPA* sistēmas paplašināta decentralizētās īstenošanas (*EDIS*) akreditācija. Tas liecina, ka Rumānija apmierinoši kontrolē strukturālo darbību izdevumus. Tomēr attiecībā uz *Phare* pirmspievienošanās fondiem galīgajā *EDIS* revīzijā konstatēts, ka Rumānijai ir jāveic turpmākas darbības, lai līdz gada beigām saņemtu akreditāciju.

2.3.2. *Jomas, kurās ir nepieciešams turpmāks progress*

1. nodaļa. Preču brīva aprite

Daži pozitīvi notikumi vērojami to tiesību aktu jomā, kas veidoti pēc **„vecās pieejas”** un kas attiecas uz augsnes apstrādes kontroli, ražošanu un ĢMO tirdzniecību. Rumānija ir pabeigusi tiesību aktu pārtikas nekaitīguma jomā transponēšanu. Ir radīts tiesiskais regul ējums, kas ir vajadzīgs, lai izveidotu ģenētiski modificētas labības reģistrācijas un kontroles sistēmu, tostarp pieņemts aizliegums no pievienošanās datuma audzēt ģenētiski modificētu soju.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Ir nepieciešami ievērojami uzlabojumi šā tiesiskā regulējuma īstenošanā. Īpaši ir j āpasteidzina sagatavošanas darbs stingri noteiktas kontroles sistēmas izveidošanai, lai nodrošinātu, ka visa ģenētiski modificēto (ĢM) sojas pupiņu raža 2006. gadā tiek uzskait īta, nosūtīta pārstrādes rūpnīcām un ir marķēta un izsekojama atbilstoši EK prasībām. Rumānija pagaidām nenodrošina pilnu kontroli pār ģenētiski modificētām sēklām, kas tiek

uzglabātas saimniecībās un to, ka tās netiks izmantotas audzēšanai pēc pievienošanās. Pagaidām pilnībā nedarbojas pārtikas un dzīvnieku barības un sēklu kvalitātes kontroles laboratorijas. Rumānijas iestādēm ir jānodrošina ĢMO rīcības plāna, kas izstrādāts 2006. gada jūnijā, praktiska un efektīva īstenošana.

3. nodaļa. Pakalpojumu sniegšanas brīvība

Banku nozarē Rumānija ir centusies transponēt valsts tiesību aktos jaunos kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību kapitāla pietiekamības noteikumus. Tomēr, spriežot pēc izvilkumiem no tiesību aktu projektiem, ko iesniedza Rumānijas iestādes, Komisijas dienesti nevar gūt pārliecību par to, vai Rumānija pareizi un pilnībā transponēs jaunās kapitāla pietiekamības prasības kredītiestādēm un ieguldījumu sabiedrībām.

Apdrošināšanas nozarē vērojami pastiprināti centieni autotransporta apdrošināšanas jom ā gan samazinot neapdrošinātu transportlīdzekļu skaitu, gan nostiprinot administratīvos resursus.

Tagad darbojas tās iestādes, kas paredzētas transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvās. Ceļu satiksmes negadījumu upuru fonds ir atbildīgs par Informācijas centra, Garantiju fonda un Kompensācijas iestādes pārvaldīšanu. Tiek veidota ceļu satiksmes negadījumu upuru pārapdrošināšanas shēma. Turklāt finansiālo neatkarību tagad ir ieguvis Zaļās kartes birojs. Rumānijas galvenais uzdevums vēl joprojām ir daudzpusējas vienošanās parakstī šana Biroju padomē, kā arī vienošanās parakstīšana starp kompensācijas iestādēm un garantiju fondiem pirms pievienošanās, lai Rumānijas transportlīdzekļi varētu pārvietoties visā ES bez transportlīdzekļu civiltiesiskās apdrošināšanas (TLCA) polišu pārbaudēm pie robežām un lai nodrošinātu Ceturtās transportlīdzekļu apdrošināšanas direktīvas pilnīgu piemērojamību. Līdz ar to pastāv risks, ka pēc pievienošanās joprojām būs vajadzīgas Rumānijas transportlīdzekļu TLCA polišu pārbaudes pie robežām un ka kompensācijas iestādes nenodrošinās vai tikai daļēji nodrošinās kompensācijas ceļu satiksmes negadījumu upuriem, kā paredzēts minētās direktīvas 6. pantā.

4. nodaļa. Kapitāla brīva aprite

Ir gūti panākumi cīņā pret **nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju**. Nelikumīgi iegūtu l īdzekļu legalizācijas novēršanas un apkarošanas valsts birojs ir izdevis noteikumus, lai nov ērstu trūkumus, kas saistīti ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansē šanas novēršanu un apkarošanu, ar „zini savu klientu" standartiem un ar tādu uzņēmumu iekšējo kontroli, kuri nesniedz finanšu pārskatus un nav pakļauti pašreizējo uzraudzības iestāžu rūpīgai pārraudzībai.

Tomēr vēl ir jāpieliek papildu pūles, lai sasniegtu tiesībaizsardzības un tiesiskā regulējuma īstenošanas apmierinošāku līmeni, īpaši attiecībā uz uzņēmumiem, kam jāsniedz pārskati un kas darbojas ārpus finanšu nozares, un uz šo uzņēmumu uzraudzīšanu. Joprojām ir vajadzīgi papildu darbinieki Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un apkaro šanas valsts birojā, īpaši finanšu analītiķi, lai palielinātu šā valsts biroja darbības spējas. Vis ām tiesībaizsardzības aģentūrām, finanšu informācijas grupai un tiesu sistēmai ir jāpieliek p ūles, lai uzlabotu tiesību aktu īstenošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanas jomā.

5. nodaļa. Uzņēmējdarbības tiesības

Lai gan Rumānija kopumā ir guvusi panākumus **intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma tiesību (*IPR*) aizsardzības** jomā, ir jāpieliek papildu pūles autortiesību jomā. Ir paziņots par īstenošanas pasākumiem attiecībā uz biotehnoloģiskiem izgudrojumiem. Notiek sagatavošanas darbs nepieciešamās infrastruktūras izveidošanai, lai apstrādātu papildu aizsardzības sertifikāta pieteikumus. Turklāt Rumānijas iestādes sniedza precizējumu par autortiesību aģentūrām. Tiesībaizsardzībā Rumānijas iestādes ir pastiprinājušas centienus, lai samazinātu to noziegumu skaitu, kas saistīti ar intelektuālo īpašumu, un lai uzlabotu sadarbību starp iestādēm un privāto sektoru. Tomēr akts par autortiesībām vēl pilnībā neatbilst *acquis*, jo dažas televīzijas programmas ir atbrīvotas no pienākuma maksāt honor ārus un pastāv ierobežojumi maksai par blakustiesībām.

7. nodaļa. Lauksaimniecība

Maksājumu un intervences aģentūra ir pārņēmusi atbildību par **tirdzniecības meh ānismiem**, un tika parakstīts starpiestāžu sadarbības protokols starp aģentūru un Valsts muitas iestādi par importa/eksporta sertifikātu pārvaldīšanu. Ir uzlabojusies sadarbība ar Valsts sanitāri veterināro un pārtikas nekaitīguma iestādi. Ir sagatavotas procedūru rokasgrāmatas. Tomēr vēl nav pieejami vajadzīgie tiesību akti tirdzniecības mehānismu jomā. Pastāv risks, ka pēc pievienošanās šajā jomā attiecīgais personāls vēl nebūs spējīgs darboties pilnībā.

Nav vērojama attīstība **kvalitātes politikas** jomā, kur ir jānostiprina pārbaudes dienesti. Lai gan ir izveidota **dzīvnieku barības** kontroles sistēma, tā vēl nav ieviesta pietiekamā m ērā. **Sabiedrības veterinārās veselības** jomā īpaša uzmanība ir jāpievērš tam, lai pievienojoties būtu pabeigta struktūras izveide neatbilstoša svaigpiena pārstrādei. Attiecīb ā uz **dzīvu dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu tirdzniecību** un **dzīvnieku slim ību kontroli** Rumānija ir iesniegusi vispārēju plānu klasiskā cūku mēra uzraudzībai, kontrolei un izskaušanai. Tomēr ir ievērojami jāpastiprina veterinārijas dienestu uzraudz ības un kontroles vispārējās spējas.

10. nodaļa. Nodokļi

Zināmi panākumi ir gūt **administratīvo resursu** jomā. Tiek gatavoti vairāki pasākumi (likumdošanas un operatīvie), lai palielinātu iekasēto nodokļu īpatsvaru. Lai gan iekasēto nodokļu īpatsvars ir zemā līmenī, tomēr ir vērojami uzlabojumi, kurus nevar izskaidrot tikai ar cikliskiem apstākļiem.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Lai gan Fiskālās administrācijas valsts aģentūras darbības spējas lēnām pieaug, tomēr ir vajadzīgi ievērojami uzlabojumi. Tās iekasēšanas un kontroles spējas joprojām ir vājas, un lai gan iekasēto nodokļu īpatsvars procentos no IKP ir nedaudz palielinājies, nesen veikto darbību rezultāti ir vērtējami dažādi. Piemēram, lielu daļu no PVN iekasēšanas pieauguma var izskaidrot ar iekasēto importa nodokļu īpatsvara palielināšanos.

Rumānijai ir jāsaglabā pašreizējās un jāpieliek papildu pūles, nodrošinot nodokļu atbilst ības un iekasēšanas atbilstošu līmeni, lai uzlabotu nodokļu pārvaldīšanas administratīvās sp

ējas, ja tā grib pabeigt sagatavošanas darbus šajā jomā.

13. nodaļa. Sociālā politika un nodarbinātība

Zināmi panākumi ir gūti likumdošanas jomā, īpaši attiecībā uz **darba drošību un vesel ību**. Tomēr ir ātri jāpabeidz juridiskā pielāgošana tādās jomās kā **darba tiesības** un **vienl īdzīga attieksme pret sievietēm un vīriešiem**. Īpaša uzmanība jāvelta, pabeidzot transponēšanu **sabiedrības veselības** jomā, piemēram, attiecībā uz lipīgām slimībām, tabakas reklāmu, asinīm un audiem. Ir jāturpina centieni panākt tiesību aktu pilnīgu īsteno šanu un tiesībaizsardzību un turpmāk nostiprināt administratīvās spējas šajās jomās.

Lai gan, palielinot dalībnieku skaitu, ir uzlabojusies Ekonomikas un sociālo lietu padomes pārstāvība, ir jāturpina centieni, lai uzlabotu **sociālo dialogu** kopumā, īpaši lai veicinātu v ājo divpusējo dialogu, precizētu pārstāvības kritērijus un risinātu tādus neatrisinātus jaut ājumus kā sociālo partneru organizāciju sadrumstalotība un nepietiekamie resursi. Tāpat ar ī ir nepieciešamas papildu pūles, lai uzlabotu iedzīvotāju veselības stāvokli un veselības un veselības aprūpes pieejamību, īpaši reģionālā līmenī un nabadzīgākajām sociālekonomiskaj ām grupām un mazākumtautībām.

Lai gan ir gūti ievērojami panākumi, gatavojoties dalībai **Eiropas Sociālajā fondā**, tie ir j āpaātrina, galvenokārt palielinot administratīvos resursus un projektu atbalsta kanālu sagatavošanu.

Sociālās iekļaušanas jomā ir jāturpina centieni uzlabot mazāk aizsargāto grupu, piem ēram, čigānu, stāvokli un veicināt pilnīgu to integrāciju sabiedrībā.

15. nodaļa. Rūpniecības politika

Attiecībā uz **privatizāciju un pārstrukturēšanu** panākumi ir nelieli. Rumānijai atliku šajos mēnešos ir jāturpina sagatavošanās darbs šajā jomā. *(Skatīt arī nodaļu par ekonomiku)*

20. nodaļa. Kultūra un audiovizuālā politika

Audiovizuālās politikas jomā nesen pieņemtie grozījumi likumā par kinematogrāfiju negarantē nediskriminācijas principa valstspiederības dēļ efektīvu piemērošanu. Tagad ir vajadzīga ātra rīcība, lai pirms pievienošanās nodrošinātu nediskriminācijas principa valstspiederības dēļ precīzu iekļaušanu likumā par kinematogrāfiju, tādējādi pilnībā piel āgojot šo likumdošanu *acquis*. Rumānijai atlikušajos mēnešos ir jāturpina sagatavošanās darbs šajā jomā.

21. nodaļa. Reģionālā politika

Finanšu vadības un kontroles jomā pašlaik notiek maksājumu un sertifikācijas kārtības definēšana.

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Procedūras vēl ir jāpārbauda, procesu koordinējot sertifikācijas iestādei. Darbības

programmās vēl ir jāpilnveido līdzfinansēšanas mehānismi, lai precizētu slogu, ko uzņemas finansējuma galīgie saņēmēji. Rumānijā vēl nedarbojas izveidotā valsts iepirkuma *ex-ante* kontroles sistēma. Joprojām nav nodrošinātas specializētas apmācības (finanšu vadība, valsts iepirkums, projektu novērtēšana utt.) vajadzības.

22. nodaļa. Vide

Attiecībā uz **dabas aizsardzību** ir uzsākts sagatavošanas darbs dalībai *Natura 2000* tīklā. Tomēr zināmas bažas vēl pastāv. Liela problēma ir saspringtais grafiks galīgo pasākumu veikšanai, lai sagatavotu *Natura 2000* objektu valsts sarakstu, tostarp arī sabiedriskās apspriešanas process. Nekavējoties ir jānodrošina pietiekami administratīvie resursi, lai vadītu šo procesu.

24. nodaļa. Tieslietas un iekšlietas

Ir gūti zināmi panākumi attiecībā uz sagatavošanos **Šengenas *acquis* piemērošanai un topošās ES ārējās robežas pārvaldībai**. Šengenas rīcības plānu papildināja 2006. gada maijā, un tā īstenošana turpinās saskaņā ar grafiku. Jūnijā gar topošajām ES ārējām robež ām tika pilnībā nokomplektēts Rumānijas robežpolicijas personāls. Valdība arī apstiprināja plānu, kurā paredzēts jūnijā Rumānijā izveidot valsts Šengenas Informācijas sistēmu. Tika izsludināti konkursi par Melnās jūras radaru novērošanas sistēmu, kā arī par tām mobilo sakaru sistēmas daļām, kuras izmantos integrētajā robežu pārvaldības sistēmā. Augustā Rumānija parakstīja vienošanos ar Bulgāriju par režīmu pie valsts robežām, kas ietver sadarbību un savstarpēju palīdzību robežu jautājumos.

Tomēr vēl ir daži neatrisināti jautājumi.

Pie Rumānijas robežām joprojām ir augsts cilvēku tirdzniecības, nelegālās migrācijas un kontrabandas risks. Būs nepieciešamas pastāvīgas pūles, lai līdz 2009. gadam integrētā robežu pārvaldības sistēma darbotos pilnībā, kā paredzēts. Ir jānodrošina apmācība visiem nesen darbā pieņemtajiem robežsargiem, lai tie varētu nodrošināt augsta līmeņa kontroli pie robežām, un robežpolicijā joprojām vēl ir vajadzīgi daži papildu darbinieki.

Vēl ir jārisina daži jautājumi attiecībā uz **nelikumīgi iegūtu līdzekļu apkarošanas** īsteno šanu (*skatīt 4. nodaļu*).

Krāpšanas un korupcijas apkarošanas jomā ir celtas vēl septiņas apsūdzības par augsta līmeņa korupciju (skatīt politisko kritēriju).

Tomēr zināmas bažas vēl pastāv.

Pie robežām trūkst skaidras informācijas dažās galvenajās valodās (īpaši turku valodā), un sodanaudām, ko uzliek kravas automašīnu vadītājiem, ne vienmēr ir nepārprotams tiesiskais pamatojums, līdz ar to faktiski pieprasītā summa praksē var ievērojami atšķirties. Lai nodrošinātu korupcijas apkarošanas neatgriezeniskumu, ir vajadzīga tiesvedība krimin āllietās, notiesājoši spriedumi un preventīvu sankciju piespriešana tiem, kas atzīti par vain īgiem.

28. nodaļa. Finanšu kontrole

Pastāv zināmas bažas attiecībā uz šādām jomām, kas ietvertas šajā nodaļā.

Ir nepieciešamas turpmākas pūles, lai nodrošinātu Rumānijas **valsts iekšējās finanšu kontroles** stratēģijas īstenošanu. **Ārējās revīzijas** jomā atbilstoši Rumānijas konstitūcijas grozījumiem, kas izdarīti 2003. gadā (un izdarot atsauci uz Revīzijas palātas atbilstošu finansiālo neatkarību), pagaidām vēl nav pieņemts jauns konstitutīvs likums par Revīzijas palātu. Ir turpmāk jānostiprina Revīzijas palāta, kas ir augstākā revīzijas iestāde, nodro šinot, lai iestādes struktūra, vadība un darbība netiek politiski ietekmēta. Pašreizējā situācij ā netiek nodrošināts, lai Revīzijas palāta varētu veikt savas revīzijas funkcijas pilnīgi neatkarīgi, neitrāli un atbilstoši visaugstākajiem profesionālajiem standartiem.

3. *Acquis* pārtulkošana rumāņu valodā

Rumānijai vēl ir jāpārtulko aptuveni 8% (apmēram 7 000 lappušu) un jāpārskata aptuveni 12% (apmēram 11 500 lappušu) *acquis*. Ņemot vērā situāciju citos ražošanas posmos (korektūru lasīšana, labošana, iestāžu juridisko padomnieku darba pabeigšana), tas nozīm ē, ka aptuveni 47% no lappušu kopējā skaita (t.i., aptuveni 44 000 lappušu) vēl nav sagatavots *Oficiālā Vēstneša* īpašajam izdevumam, kuru publicēs no paplašināšanās datuma.

Lai nodrošinātu sekundāro tiesību aktu juridisko noteiktību, ir ļoti svarīgi, lai *acquis* tulko šana un pārskatīšana tiktu pabeigta pirms pievienošanās. Rumānija tiek aicināta pastiprināt centienus šā mērķa sasniegšanai.